

Kriminologické aspekty migrační krize v Evropě

The Criminological Aspects of the Migration Crisis in Europe

Michaela Kašová

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Kašová**
Osobní číslo: **A15002**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Kriminologické aspekty migrační krize v Evropě**
Téma anglicky: **The Criminological Aspects of the Migration Crisis in Europe**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši literatury a pramenů, které se vztahují ke zpracovávanému tématu.
2. Vymezte zkoumanou oblast (fenomenologie, etiologie) včetně právních aspektů, sociálních a historických souvislostí.
3. Analyzujte a charakterizujte kriminologické faktory a bezpečnostní hrozby související s migrační krizí.
4. Provedte komparaci opatření v rámci Evropské Unie.
5. Výstupy výzkumu a analytické části využijte pro syntézu a pro vlastní návrhy a závěry, výstupy zpracujte do grafů a tabulek.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. FIALA, T.; LANGHAMROVÁ, J.: Vliv migrace na budoucí demografický vývoj České republiky. In: Mezinárodní politika. 6/2008
2. PALÁT, Milan. Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii. Vyd. 1. Ostrava: Key Publishing, 2014, 71 s. ISBN 978-80-7418-228-0
3. MAREŠOVÁ, A. Resortní statistiky – základní zdroj informací o kriminalitě v České republice [online]. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011, 53 148 s. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci), sv. 2. ISBN 978-807-3381- 103
4. MOULISOVÁ, M. Kriminalita etnických menšin a cizinců. Policejní akademie České republiky v Praze. Praha 2010. Vydání první. ISBN 978-80-7251-335-2
5. ZELINKA, Stanislav. Kriminologie. První. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014. ISBN 9788074544187

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka

Ústav bezpečnostního inženýrství

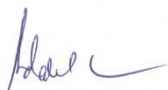
Datum zadání bakalářské práce:

26. února 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2016

Ve Zlíně dne 16. února 2016

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá problematikou kriminologických faktorov a bezpečnostných hrozieb migračnej krízy v Európe. Cieľom bakalárskej práce je analýza príčin migračnej krízy, vrátane kriminogénnych aspektov, súvisiacich so sprevádzajúcimi prejavmi kriminality. Pre potreby naplnenia stanovených cieľov a následného prevedenia komparácie je bakalárska práca zameraná na skupinu migrantov pochádzajúcich z afrických a arabských krajín, kvôli stále väčšiemu prílivu migrantov zo spomínaných území do Európy. Problematika kriminality migrantov je aktuálnou témou, ktorá je bližšie rozobratá v praktickej časti práce. Výsledky bakalárskej práce preukazujú motiváciu, ktorá vedie k samotnej migrácii cudzincov do členských krajín Európy.

Klíčová slova: kriminalita, imigranti, migračná kríza, bezpečnostné hrozby, opatrenia

ABSTRACT

Bachelor thesis deals with the issue of criminological factors and threats of migration crisis in Europe. The aim of the Bachelor thesis is the analysis of the causes of the crisis, including criminological aspects relating to migration accompanying manifestations of crime. For the purposes of fulfillment of the stated objectives and the subsequent performance comparison is focused on a group of migrants originating in Bachelor thesis from African and Arab countries, due to the influx of migrants from the mentioned territory more to Europe. Juvenile migrants is the current theme, which is closer in the practical part of the work were discussed. The results of the work of the Bachelor show motivation that leads to the migration of foreigners into the Member States of Europe.

Keywords: crime, immigrants, the migration crisis, security threats, measures

Rada by som sa poďakovala môjmu vedúcemu bakalárskej práce PhDr. Mgr. Stanislavovi Zelinkovi za odborné rady a trefné pripomienky pri spracovávaní práce.

Motto:

„Kto v demokracii spí, prebudí sa v diktatúre.“ Johann Wolfgang von Goethe

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 KRIMINALITA CUZINCOV A ETNICKÝCH MENŠÍN	12
1.1 MIGRÁCIA A KRIMINALITA	12
1.2 PRÍČINY KRIMINALITY CUDZINCOV A ETNICKÝCH MENŠÍN	14
2 POPIS MIGRAČNEJ KRÍZY	18
3 TYPOLÓGIA MIGRÁCIE	20
3.1 KATEGORIZÁCIA MIGRANTOV	22
3.2 PRÁVNE VYMEDZENIE MIGRANTA V ČESKEJ REPUBLIKE	23
3.3 PREROZDELOVANIE MIGRANTOV	25
4 SÚČASNÝ STAV MIGRÁCIE	27
5 FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE VÝBER CIEĽOVÝCH KRAJÍN	29
6 MEDZINÁRODNÁ MIGRÁCIA	31
6.1 VÝVOJ, DETERMINANTY A VNÍMANIE MIGRÁCIE V EURÓPSKEJ ÚNII	31
6.2 NAPÄTIE A NEISTOTA	35
6.3 ZÁVISIŤ A AGRESIA	36
6.4 ŠTRUKTÚRA MIGRÁCIE	37
6.4.1 Migrácia a nové členské krajiny	37
6.4.2 Argumenty proti medzinárodnej migrácii.....	39
II PRAKTICKÁ ČASŤ	43
7 BEZPEČNOSTNÉ HROZBY A KRIMINOLOGICKÉ FAKTORY	44
7.1 BEZPEČNOSTNÉ HROZBY	44
7.1.1 Záplava migrácie	45
7.1.2 Migrácia z arabských krajín	46
7.1.3 Nedostatočné kontroly osôb	47
7.1.4 Bezpečnosť krajín a ľudí	48
7.1.5 Teroristické skupiny	50
7.2 KRIMINOLOGICKÉ FAKTORY	52
8 KOMPARÁCIA OPATRENÍ V RÁMCI EURÓPSKEJ ÚNIE	54

9	VLASTNÉ NÁVRHY.....	56
	ZÁVER	57
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	58
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK.....	59
	ZOZNAM OBRÁZKOV	60
	ZOZNAM TABULIEK	61

ÚVOD

Migrácia je celosvetovým fenoménom, ktorý má svoju dôležitosť a významné historické, demografické, sociologické, či ekonomické aspekty. Samotná migrácia bola vždy spájaná predovšetkým s rozvojom. Na druhej strane bola zdrojom strachu a obáv, hlavne pre obyvateľov vyspelých ekonomík.

Uvedená bakalárska práca spracováva a vymedzuje kriminologické aspekty spojené s migračnou krízou v Európe. Pokladá úvahy ako zvládať vlnu migrácie a zameriava sa na kriminologické faktory a bezpečnostné hrozby, ktoré úzko súvisia s celosvetovým presídľovaním cudzincov do členských krajín Európskej Únie. Práca je rozdelená na teoretickú a praktickú časť. Teoretická časť bakalárskej práce je zložená zo šiestich kapitol a praktická časť vymedzuje tri zvyšné kapitoly.

Prvá časť je zameraná na kriminalitu cudzincov a etnických menšín, ktorá je v súčasnosti aktuálnou témou. V kapitole sú rozobraté príčiny kriminality cudzincov spojené s historickým vývojom migrácie. Kriminalita je vo všeobecnosti spájaná s organizovaným zločinom, nárastom nezamestnanosti a chudoby, ktorým uvedená kapitola venuje pozornosť.

Druhá kapitola teoretickej časti práce rozoberá migračnú krízu. Zameriava sa predovšetkým na otázky vzniku a vývoja migrácie, ktorá je dlhodobým problémom spoločnosti. V rámci uvedenej časti sú charakterizované krajiny postihnuté humanitárnymi katastrofami, jedná sa predovšetkým o severné územia afrických štátov a arabských zemí.

Tretia kapitola sa venuje typológií migrácie, kde je nutné vymedziť druhy migrácie a príčiny nútenej migrácie cudzincov v dôsledku vyhostenia z krajiny. Táto časť rovnako zahŕňa kategorizáciu migrantov, právne vymedzenie migranta v rámci Českej republiky a prerozdeľovanie migrantov v rámci Európskej Únie.

Ďalšia z uvedených kapitol rozoberá súčasný stav migrácie, ktorý je podnietený hlavne výsledkom neúspešnej zahraničnej politiky západných veľmocí v regiónoch na blízkom východe. Vymedzuje vlnu utečencov pochádzajúcich z krajín blízkeho východu a afrických krajín v dôsledku rozkladu spomínaných území.

V piatej kapitole teoretickej časti práce sú popísané faktory ovplyvňujúce výber cieľových krajín migrantov. Týka sa to hlavne európskych krajín, ktoré čelia za posledné roky masovej migrácií cudzincov.

Posledná kapitola teoretickej časti rozoberá medzinárodnú migráciu. Zahŕňa podkapitoly ako vývoj, determinanty a vnímanie migrácie v Európskej Únii a s nimi spojené argumenty proti medzinárodnej migrácií. Uvedená kapitola rovnako vymedzuje štruktúru migrácie a venuje pozornosť kultúrnym a náboženským rozdielom.

Praktická časť je venovaná bezpečnostným hrozbám a kriminologickým faktorom ovplyvňujúcich migráciu. Bezpečnostné hrozby sa sústreďujú predovšetkým na nelegálnu migráciu cudzincov, čo ohrozuje národnú bezpečnosť štátu a obyvateľov danej krajiny Európy. S nelegálnou migráciou sa spája podkapitola s názvom nedostatočné kontroly osôb, ktorá má poukázať na značné nedostatky v procese zisťovania totožnosti cudzincov. Vlna nelegálnej migrácie je hrozbou preniknutia extrémistov spájaných s teroristickými útokmi v Európe. V spomínanej časti práce je teroristickým skupinám venovaná jedna podkapitola vymedzujúca teroristické útoky za posledné roky v krajinách Európskej Únie. Druhá časť kapitoly sa zaoberá kriminologickými faktormi cudzincov. Rozoberá nárast kriminality prisťahovalcov, a s tým spojené príčiny.

Posledné dve kapitoly praktickej časti práce sú venované komparácií opatrení v rámci Európskej Únie spolu s vlastnými návrhmi a riešeniami migračnej krízy z hľadiska bezpečnostných opatrení Európy.

Cieľom bakalárskej práce je analýza príčin migračnej krízy, vrátane kriminologických aspektov v rámci Európskej Únie, súvisiacich so sprievodnými prejavmi kriminality.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 KRIMINALITA CUZINCOV A ETNICKÝCH MENŠÍN

1.1 Migrácia a kriminalita

Problematika kriminality cudzincov a etnických menšín je v súčasnej dobe aktuálnou témou a zároveň problémom. Migrácia obyvateľstva vo všeobecnosti so sebou prináša problémy založené na hlavne kultúrnych, prípadne náboženských rozdieloch medzi majoritným obyvateľstvom a menšinami. Vzhľadom k historickému vývoju v 20. storočí, najmä po druhej svetovej vojne, dochádzalo k silným migračným vlnám obyvateľstva. Hlavnými dôvodmi bol dopyt po lacnej pracovnej sile vo vyspelých krajinách, nízka životná úroveň bez perspektívy zlepšenia a zhoršovania životného prostredia v rozvojových krajinách, či nedobrovoľná migrácia z dôvodu vojnových konfliktov, totalitných politických režimov, diskriminácie menšín a podobne. Migrácia cudzincov sa prevažne sústreďovala do vyspelých štátov západnej Európy a Spojených štátov amerických. Spomínaný vývoj pretrváva až do súčasnosti, avšak s ohľadom na rýchle a ľahšie možnosti presunu obyvateľstva. S migráciou sa od konca 80. rokov 20. storočia spája aj otázka kriminality cudzincov a menšín, hlavne čo sa týka cieľových krajín migrácie, ktorá je vnímaná ako naozaj významný aspekt, či už z pohľadu kriminológov, trestných politikov, alebo verejnosti.

Stupňujú sa tým xenofóbne a nepriateľské tendencie voči cudzincom a menšinám v krajinách, kde majoritné obyvateľstvo sa obáva rastúcej nezamestnanosti a ekonomických problémov v krajine. Xenofóbne tendencie nepriamo podporujú predstavitel'ov rôznych extrémistických hnutí, či politických strán, ktoré zámerne interpretujú skreslené informácie o registrovanej kriminalite cudzincov a etnických menšín. Významnú úlohu v tom zohrávajú hlavne médiá.

V súvislosti s globalizáciou stále naberajú na význame závažné formy kriminality, akými sú organizovaný zločin, či terorizmus. Je možné predpokladať, že na spomínaných formách kriminality sa významne podieľajú cudzinci, ktorí sú zapojení do štruktúr organizovaného zločinu, nábožensky a politicky orientovaných extrémistických organizácií.

Je nutné si taktiež zadať pojem cudzinec pre skúmanú kriminalitu cudzincov. Ak vychádzame z právneho vymedzenia spomínaného pojmu, tak sa ním rozumie osoba, ktorá nemá štátne občianstvo daného štátu. Z kriminologického hľadiska je tento pojem

definovaný obšírnejšie, keďže štátna príslušnosť osoby k danému štátu nemusí jasne vystihovať, kedy je jedinec v danej krajine vnímaný ako cudzinec. Za cudzinca môžu byť považované aj osoby, ktoré už nadobudli štátne občianstvo danej krajiny.

Na rôzne postavenie páchatel'ov zo skupiny cudzincov, a s tým spojené motívy, príčiny a typické druhy kriminality, ale aj rozdiely pri vyhľadávaní stratégií boja s kriminalitou kategorizujú cudzincov (páchatel'ov) do niekoľkých skupín. Ako prvé je nutné vedieť rozlíšiť cudzincov, ktorí dlhodobo, alebo trvalo žijú na území hostiteľskej krajiny. Zaraďujú sa sem predovšetkým cudzinci (imigranti) s dlhodobým, či trvalým pobytom na danom území štátu, azylanti a osoby, ktoré už získali štátne občianstvo spomínanej krajiny, a taktiež príslušníci ďalších generácií.

Druhú skupinu tvoria osoby, ktoré prišli do krajiny za účelom spáchania trestného činu, prípadne ho vykonali už pri vstupe do krajiny. Nazývajú sa takzvaní „kriminálni turisti“, ktorí boli vyslaní na územie cudzej krajiny v súvislosti s organizovaným zločinom, prípadne terorizmom. Vyššie uvedená kriminalita býva označovaná ako aj importovaná kriminalita.

Špecifickú skupinu tvoria ilegálni imigranti, cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území štátu nelegálne, pričom ich primárnym cieľom je usadiť sa, alebo dlhodobo žiť v danej krajine, prípadný presun do inej zeme pripadá v úvahu.

Ďalším z definovaných pojmov je etnická menšina (minorita). Podľa Podvýboru Spojených národov pre ochranu etnických menšín je tento pojem vymedzený nasledovne: „nedominantná skupina populácie so stabilnými etnickými, náboženskými, alebo jazykovými znakmi a tradíciami, ktorými sa odlišujú od zvyšku populácie, ktorá ich chce zachovať.“ Za etnickú skupinu sa zvyčajne označuje skupina osôb s rovnakou etnicitou, čo je možné chápať ako vzájomne previazané kultúrne, jazykové, teritoriálne rysy, či predstavy o spoločnom pôvode.

Rovnako ako etnická skupina, taktiež pojem národnosť má viacej významov, predovšetkým je označovaná ako štátna príslušnosť. Pojem národnostná menšina je v právnom ráde Českej republiky vymedzená zákonom č. 273/2001 Sb., o právach príslušníkov národnostných menšín a o zmene niektorých zákonov, v § 2 odst. 1, ako spoločenstvo občanov Českej republiky (ďalej len ČR) žijúcich na území ČR, ktorí sa odlišujú od ostatných občanov už spomínaným etnickým pôvodom, jazykom, kultúrou a tradíciami, rovnako za účelom zachovania a ochrany spoločenstva.

Pri problematike kriminality cudzincov a etnických menšín je možné sa stretnúť s používaným termínom rasa, ktorý sa vyskytuje zväčša v odbornej anglickej literatúre. Rozumieme tým určitú skupinu ľudí so spoločnými, prípadne obdobnými fyzickými znakmi. V európskej literatúre sa tento pojem nevyskytuje, je používaný len pri odhaľovaní rasovej ideológie. [2]

1.2 Príčiny kriminality cudzincov a etnických menšín

Pri zisťovaní charakteristických črt kriminality cudzincov a etnických menšín je možné skonštatovať, že to čo je typické pre etnické menšiny, platí vo väčšine prípadov aj pre cudzincov, najmä tých, ktorí na území danej krajiny žijú natrvalo, či dlhodobo.

Je vhodné sa zamerať na problémy spojené s medzinárodným porovnávaním údajov o kriminalite, a v jednotlivých krajinách vyselektovať určité spoločné znaky typické pre kriminalitu cudzincov, respektíve imigrantov a etnických menšín.

Prvou typickou črtou skloňovanou nielen odborníkmi, ale aj verejnosťou je, že na základe údajov o registrovanej kriminalite, sú príslušníci niektorých etnických menšín častejšie registrovaní ako páchatelia trestných činov, v porovnaní s odpovedajúcim počtom v populácií danej krajiny.

Zaťaženie vysokou kriminalitou sa týka hlavne druhej a tretej generácie imigrantov, čo sa týka prvej generácie, tá sa výrazne nelíšila od obyvateľstva hostiteľskej krajiny, dokonca bola vo veľa prípadoch nižšia. Výraznejšie rozdiely v intenzite kriminality sú zaznamenané v prípade mladistvých. Dochádza k výraznejším rozdielom v porovnaní majoritného obyvateľstva s mladistvými, najmä mladými mužmi zo skupín cudzincov a etnických menšín. V roku 2000 bol podiel podozrivých detí u cudzincov do 14 rokov 18,2 % (podiel cudzincov na počet obyvateľov bol 11,4 %), u podozrivých mladistvých (14 až 18 rokov) 18,8 % (podiel cudzincov na počet obyvateľov bol 9,5 %), u podozrivých mladých dospelých (18 až 21 rokov) 25,5 % (podiel cudzincov na počet obyvateľov bol 11,7 %). Ukazuje sa, že mládež zo skupín imigrantov, či niektorých etnických skupín je zaťažená násilnou kriminalitou. Potvrdzujú to výsledky nemeckého výskumu, ktorý sa zameriaval na zisťovanie násilia medzi mládežou.

Pri podrobnejšom skúmaní kriminality cudzincov, respektíve imigrantov a etnických menšín je možné poznamenať, že väčšina etnických minorít, ktoré sú najviac postihnuté kriminalitou, je v porovnaní s majoritným obyvateľstvom spoločensky, či

ekonomicky znevýhodnená, neplatí to pre všetky etnické menšiny. Ponúka sa konštatovanie v súvislosti so skutočnosťou, že veľmi často dochádza k násilnej kriminalite v častiach veľkých miest, ktoré sú typické zlými sociálnymi podmienkami. Treba podotknúť, že zaťaženie kriminalitou sa netýka všetkých etnických skupín žijúcich v podobnom prostredí.

U jednotlivých etnických menšín a cudzincov sa môžu vyskytovať rozdiely v štruktúre kriminality, či v spôsobe páchania trestného činu, a u niektorých je možný výskyt určitej trestnej činnosti vo vyššej, či nižšej miere, ako u majoritného obyvateľstva. Európa nemá k dispozícii kriminálne štatistiky týkajúce sa údajov o etnickej príslušnosti, alebo národnosti páchatel'a trestného činu. Výskyt trestných činov u jednotlivých etnických menšín môže byť zvýšený, alebo znížený v závislosti od kultúrnych odlišností.

Na území ČR možno demonštrovať spomínaný konflikt v normách a hodnotách majoritnej spoločnosti, etnickej menšiny, napríklad u trestného pohlavného zneužívania podľa § 242 TrZ. Taktiež stojí za zmienku norma podľa § 217 TrZ o trestnom čine ohrozovania mravnej výchovy mládeže.

Rovnako je nutné poznamenať, že k veľkému množstvu páchania trestných činov dochádza vo vnútri skupín príslušníkov etnických menšín. V rade európskych krajín, hlavne krajín západnej Európy, dochádza od polovice 80. rokov 20. storočia k výraznému nárastu kriminality páchanej cudzincami. Spomínaný jav je možné pozorovať v krajinách, ako napríklad Taliansko, Nemecko, Belgicko, či Francúzsko. V tejto súvislosti je možné zmieniť kriminalitu cudzincov, respektíve imigrantov, ktorí neboli zatknutí pre trestnú činnosť, ale z dôvodu ilegálnej práce a pobytu (47 %), ďalej pre priestupky (13%), či z hľadiska trestnej činnosti, kedy sa jednalo o menej závažné trestné činy, akými sú krádeže v obchode, prípadné krádeže automobilov (29%). V neposlednom rade sú spomenuté veľmi závažné trestné činy, akými sú lúpeže, vraždy, neoprávnené držanie zbraní tvorilo 5 % a drogovú kriminalitu 9 %.

Rozdiely v zaťažení kriminality medzi majoritnými časťami obyvateľstva, cudzincami a etnickými menšinami sú zdôvodňované ako výsledok odlišného prístupu orgánov v trestnom riadení, ale tiež vo vzťahu majoritného obyvateľstva k cudzincom, či etnických menšín. Prvý rozdiel pramení z biologických smerov v kriminológii, ako dôvod rozdielov v kriminalite jednotlivých etnických skupín, respektíve rás, sú to takzvané genetické rozdiely.

Na základe spomínaného je nutné uviesť príčiny, ktoré sa významne podieľajú na špecifických rysoch kriminality cudzincov. Predovšetkým sa jedná o:

- rozdiely v normách a v systémoch hodnoty, kde sa vysvetľuje odlišnosť výskytu určitých druhov kriminality u spomínaných skupín obyvateľstva,
- problémy s nachádzaním vlastnej identity u detí, ďalšej generácie prisťahovalcov, ktoré sú spojené s pôsobením rôznych kultúr, to znamená, že sa jedná o rodiny, etnické komunity a majoritné spoločnosti prezentované vrstovníkmi, školou, či médiá,
- sociálne a ekonomické znevýhodnenie, ktoré sa prejavuje veľmi nízkou životnou úrovňou, nízkym sociálnym statusom vyplývajúcim zo vzájomne podmieňujúcich faktorov, akými sú:
 - vysoká nezamestnanosť;
 - nízka úroveň vzdelania, často vychádzajúca z jazykových bariér, či kultúrnych rozdielov;
 - zoskupenie spomínaných skupín obyvateľov v neudržiavaných lokalitách, ktoré sú charakteristické zlými sociálnymi podmienkami, radí sa sem obyvateľstvo, ktoré patrí k najnižším spoločenským vrstvám.

Vo všeobecnosti sa označuje za veľmi významný faktor, ktorý prispieva k zvýšeniu zaťaženia cudzincov a niektorých etnických menšín kriminalitou ich sociálneho vylúčenia. Označuje sa tým stav, ktorý spomínané skupiny obyvateľov obmedzuje v prístupe k zdrojom, ktoré sú dôležité pre sociálny, ekonomický, politický a občiansky život v spoločnosti. [2]

Tab. 1. Riziko chudoby a sociálneho vylúčenia podľa zeme pôvodu (rok 2014) [1]

Krajiny pôvodu	Podiel (%)
EÚ	22,5
Mimo EÚ	40,0

Tab. 2. Riziko chudoby detí podľa krajiny pôvodu ich rodičov (rok 2014) [2]

Krajiny pôvodu	Podiel (%)
EÚ	18,3
Mimo EÚ	33,1

Nárast kriminality cudzincov a etnických menšín nastal od druhej polovice 20. storočia, čo sa týka západoeurópskych krajín je definovaný hlavne pôsobením nasledovných faktorov:

- nárastom takzvanej kriminálnej turistiky, ktorá je spojená s organizovaným zločinom a inými druhmi trestnej činnosti presahujúcich hranice krajiny;
- vyššia pôrodnosť niektorých etnických menšín s nižším priemerným vekom minoritnej populácie, a zároveň vyšším percentom vekovej kategórie osôb, kedy je najvyššie zaťaženie kriminalitou;
- nárastom nezamestnanosti, zvyšujúcim sa ekonomickým tlakom, najmä čo sa týka sociálne znevýhodneného obyvateľstva;
- nárastom sústredenia niektorých etnických menšín do silne chudobou zasiahnutých oblastí. [2]

2 POPIS MIGRAČNEJ KRÍZY

Kde možno hľadať zárodoky dnešnej migračnej vlny? Pre dopracovanie sa k vzniku migračného tsunami, je nutné skúmať vývoj v krajinách niekoľko rokov spätne, odkiaľ utečenci pochádzajú. Takmer vždy by bolo možné nájsť spoločný základ v neadekvátnych zásahoch zo strany vojenských veľmocí, ktoré sa veľakrát na územiach cudzích štátov správajú majetnícky a nevhodne. Celé desaťročia to platí hlavne o Afganistane, a v posledných desiatkach rokoch o krajinách na severe Afriky a niektorých ázijských krajinách.

Z krátkodobého hľadiska je možné nájsť príčinu súčasného pohybu miliónov ľudí v takzvanom len zdanlivo demokratizačnom procese, ktorý sa často označuje ako „arabská jar“, a zároveň vedie za podpory USA k deštrukcii autoritatívnych režimov. Hlavným nedostatkom spomínaných procesov bolo, že po rozpade ako tak fungujúcich štátnych štruktúr sa nepodnikli ďalšie kroky, ktoré by viedli k zlepšeniu životnej úrovne obyvateľov v spomínaných krajinách. Chybnou politikou sa vytvoril priestor pre vznik rôznych extrémistických teroristických skupín, ktoré stoja za legitímnymi režimami.

K najväčšej humanitárnej katastrofe v prvej päťtine 21. storočia došlo v Líbyi a Sýrii, kvôli fatálnemu zlyhaniu amerických zásahov do vnútorného diania krajín. V dotknutých územiach sa tak prestávajú plniť základné funkcie štátu, ktoré sú platné už tisícky rokov. Zmienil sa o nich mimo iného i Adam Smith vo svojej knihe *Bohatstvo národov*. Ten vo svojom diele konštatuje, že štát má chrániť spoločnosť pred vonkajším napadnutím a násilím, taktiež má zaistiť vnútornú bezpečnosť a ochraňovať každého člena spoločnosti pred útlakom a nespravodlivosťou druhého. Za súčasný stav a rozbitie nedemokratických štruktúr nesú zodpovednosť predovšetkým Spojené štáty, ale i mocnosti ako je Európska únia, ktoré s týmto postupom súhlasili.

Za utrpenie, ktoré musia utečenci znášať nesú podstatnú časť viny Eurokomisári, ktorí svojimi rozhodnutiami v prepychu svojich kancelárií v Bruseli, či v Štrasburgu celkom zlyhali. Koniec koncov, čo ľuďom žijúcich v krajinách, kde sú vystavovaní neustálym atakom zo strany skupín teroristov už ostáva. Určite každý vzdelanejší človek by chcel žiť v relevantne slobodnej a bohatej spoločnosti. To je jeden z hlavných dôvodov, prečo riskujú strastiplnú cestu, keďže v ich rodnej krajine ich v budúcich desaťročiach nečaká prakticky nič dobré.

Predovšetkým Nemecko, Francúzsko a neposlednom rade Veľká Británia svojou chybnou politikou zodpovedajú za situáciu vo svojej krajine. Podivuhodný je aj fakt, že Európska únia nie je schopná brániť svoj Schengenský priestor, politici vytvárajú len ilúziu o bohatej spoločnosti, ktorá je schopná sa dlhodobo postarať o milióny migrantov.

Problém nazývaný „sťahovanie národov“ je ešte len v zárodkoch, a bude potrebné naň vynaložiť mnoho finančných prostriedkov. Samozrejme bude stáť veľa úsilia a problémov so začleňovaním utečencov, veľa ľútosti nad utrpením spojeného s jednotlivými osudmi. Je nutné si uvedomiť skutočné príčiny utečeneckej krízy a migračného tsunami, a s tým súvisiace nekompetentné vojensko-politické zásahy globálnych mocností. [3]

3 TYPOLÓGIA MIGRÁCIE

V tejto časti práce je nutné poukázať na odlišné vymedzenie pojmov mobilita a migrácia, ktoré sú často zamieňané. „Mobilita“ je vysvetľovaná a zahŕňa všetky druhy pohybu osôb s rôznym účelom, smerom, vzdialenosťou, či periodicitou. Naopak termín „migrácia“ má omnoho užší význam, ktorý sa uvádza v súvislosti so zmenou trvalého bydliska. Zmieňuje sa to ako jeden z hlavných rozdielov migrácie od iných druhov pohybov osôb, ktoré nevedú k trvalému, často len k dočasnej zmene bydliska. Spomínaný pojem mobilita, či hybnosť je tiež rovnako vnímaná ako jednotný názov pre všetky formy priestorového pohybu osôb.

Migráciu je možné taktiež vymedziť ako sťahovanie obyvateľov z jedného regiónu, krajiny do iného regiónu, či krajiny. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že sa jedná o jav vnútroštátny i medzinárodný. Na základe toho, či sa jedná o pohyb osôb vo vnútri štátu alebo medzi štátmi sa migrácia diferencuje na vnútornú a vonkajšiu. Vnútroštátna migrácia sa vyznačuje pohybom obyvateľstva vo vnútri oblasti, ktorá je vymedzená hranicami. Medzinárodná migrácia je priebeh, pri ktorom dochádza k trvalému, dlhodobému, prípadne krátkodobému presunu jednotlivcov alebo skupín cez hranice krajiny.

Na základe typológie migrácie je ďalej členená na dobrovoľnú a nútenú migráciu. V prvom rade sa jedná o osoby, ktoré odišli z krajiny na základe vlastného rozhodnutia a plánovania, teda dobrovoľne. V druhom prípade ide o osoby, ktoré sú donútené k odchodu alebo vyhnané z krajiny. Dobrovoľná migrácia sa podľa typológie delí na migráciu pracovnú, reťazovú, inovačnú a neemigračnú. Čo sa týka pracovnej migrácie, jej hlavným motívom je vyhliadka lepšieho zamestnania sa. Reťazová migrácia sa dá chápať ako migrácia za účelom zlúčenia rodiny. Inovačná migrácia je vo všeobecnosti motivovaná zlepšením životných podmienok na základe presídlenia sa do inej krajiny. Neemigračnú migráciu môžeme chápať ako dočasnú migráciu so zámerom štúdia, výskumu a podobne.

Medzi príčiny nútenej migrácie možno zaradiť vyhostenie z krajiny, evakuáciu, dôsledky prírodných katastrof, diskrimináciu, porušovanie ľudských práv, politickú nestabilitu, vojnové konflikty, či etnické alebo náboženské nepokoje. Typ migrácie sa odvíja od prevládajúcich schopností postihnutých skupín osôb a jej rozsahu, kedy hovoríme o individuálnej, kolektívnej, či masovej migrácií. Hromadnú migráciu má často za následok prírodná katastrofa alebo vojna.

Za domnelo dobrovoľnou migráciou môžu byť skryté faktory donútenia a opačne vlna nútenej migrácie so sebou prináša iné dôvody, možnosti voľby a v určitých prípadoch sa za ňou môžu skrývať ekonomické, alebo iné faktory. Rozlíšiť migráciu dobrovoľnú a nútenú je veľmi komplikované, v niektorých prípadoch až nemožné, a na základe toho sa kategória dôsledne nerozčleňuje.

Podľa časového intervalu, v ktorom migrácia nastáva, možno rozlíšiť migráciu na dlhodobú, krátkodobú, prechodnú, či kyvadlovú. Čo sa týka krátkodobej migrácie má trvanie do jedného roka. Dlhodobá migrácia sa vyznačuje dlhším časovým obdobím, t. j. viac ako rok, kedy sa migrant zdržiava na území daného štátu. K prechodnej migrácií dochádza len na určitý časovo obmedzený úsek, keďže migrant má v úmysle krajinu opustiť a smerovať do preňho cieľovej krajiny. Kyvadlová migrácia je charakteristická opakovaným pohybom migranta do cieľovej krajiny, a po určitej dobe sa znova vráti späť do svojej rodnej zeme. Hlavne dlhodobá migrácia predstavuje jednu z podmienok pretrvávajúceho ekonomického a sociálneho rozvoja rozvinutých krajín.

Medzinárodnú migráciu možno rozdeliť na legálnu a nelegálnu migráciu. Za legálnych migrantov sa považujú osoby spĺňajúce všetky zákonné podmienky v krajinách, v ktorých sa pohybujú, pracujú, prípadne žijú. Nelegálnymi migrantmi sú osoby, ktoré čo i len jednu zo zákonných podmienok porušujú. Migranti môžu vstúpiť do krajiny (bez cestovného dokladu, víz, s falošnými dokladmi a podobne), alebo sa ich pobyt stáva protizákonným až po uplynutí určitej doby legálneho pobytu v krajine (vypršanie platnosti víz, nelegálna práca a podobne). Systém, ktorý riadi migrantov a je komplikovane nastavený zvyšuje riziko nárastu ilegálnej migrácie. Niektorí z migrantov uprednostňujú ilegálny pobyt v krajine, z dôvodu šetrenia úspor, alebo nedostatku finančných prostriedkov. Nemožno vždy prikladať vinu len utečencom, ktorí sa často stávajú obeťami obchodu s ľuďmi. Doklady a osobné veci sú im skonfiškované, alebo ak príliš dôverujú svojim sprostredkovateľom, takzvaným prevádzzačom, že ich falošné dokumenty potrebné pre presun do inej krajiny sú zabezpečené. Ako sa hovorí: „neznalosť zákona neospravedlňuje“, to sa týka aj migrantov, ktorí miestne prostredie nepoznajú. Keďže spoľahlivé štatistiky nelegálnej migrácie neexistujú, je možné počty nelegálnych migrantov odhadovať na základe policajných záznamov, počtu zadržaných utečencov, či správ neziskových organizácií. Nelegálna migrácia rovnako ako legálna migrácia so sebou prináša rôzne bezpečnostné, ekonomické, sociálne a neposlednom rade politické dopady a riziká s tým spojené. [3]

3.1 Kategorizácia migrantov

Podľa Organizácie spojených národov sa za migranta považuje každá osoba, ktorá prekročí medzinárodnú hranicu a zostáva v inej krajine dlhšie ako jeden rok.

Migranti sa rozdeľujú do nasledovných siedmych kategórií:

- Utečenci – na základe Ženevskej zmluvy sa jedná o osoby, ktoré neostávajú vo svojej krajine a majú skutočné obavy pred prenasledovaním z náboženských, rasových, národnostných, alebo iných dôvodov, ako napríklad zastávanie iných politických názorov, príslušnosť k určitej spoločenskej vrstve a podobne.
- Osoby žijúce mimo svojej rodnej vlasti, ktoré sa nechcú, či nemôžu vrátiť do rodnej krajiny, kvôli odvodneným obavám z prenasledovania z národnostných, rasových, politických, alebo iných príčin.

Žiadatelia o azyl – osoby, ktoré odišli zo svojej rodnej krajiny z dôvodu obavy pred prenasledovaním, v azylovom zariadení sa kontroluje, či spĺňajú požadované kritéria Ženevskej zmluvy. Ak podmienky spĺňajú, následne sa z nich stávajú azylanti (právoplatný utečenci) a poskytnutý azyl predstavuje určité ochranné povolenie k pobytu najmä už z vyššie spomínaných dôvodov, hlavne náboženských, politických a národnostných.

- ilegálni migranti – Sú prítomní v cieľovej krajine bez nevyhnutných dokumentov.
- pracovní migranti – Osoby, ktoré sa po ukončení pracovného pomeru vrátia naspäť do svojej rodnej vlasti.
- vysoko kvalifikovaní migranti – Osoby, ktoré zotrávajú za účelom vykonávania práce v cieľovej krajine.
- rodinní príslušníci – Osoby, ktoré zotrávajú v cieľovej krajiny za jedným z vyššie uvedených účelov, a zároveň sa združujú k svojim príbuzným.
- návratilci – Osoby, ktoré sa po určitom časovom horizonte vrátia naspäť do krajiny svojho pôvodu.

Hovorí sa o prehľadnom zadefinovaní migrantov do jednotlivých kategórií. V rámci typológie migrantov by je možné sa zmieniť o takzvaných vnútorne premiestnených osobách, ktoré sú tiež utečencami, no v rámci jedného štátu. Spomínané osoby nespĺňajú definíciu utečenca v právnom zmysle slova, ide taktiež o utečencov, ktorí sú z rôznych

dôvodov nútení opustiť svoje rodné krajiny. Môže ísť napríklad o porušovanie ľudských práv a slobôd, národnostné konflikty, stupňujúce sa násilie, prírodné, alebo ľudské katastrofy. [3]

3.2 Právne vymedzenie migranta v Českej republike

Migrácia je často komplikovaná rôznymi definíciami „migranta“, používa sa odlišná terminológia. Neexistujú relevantné štatistiky a tiež skutočnosti, že veľa zdrojov pochádza zo Spojených štátov, ktoré nie je jednoduché preniesť do Európskeho kontextu. Migrant je často vnímaný ako osoba, ktorá prekročí medzinárodné hranice a zotrúva v inej krajine dlhšiu dobu ako jeden rok. V českej odbornej literatúre, ale i v zahraničí sa používa termín imigrant (prist'ahovalec), ktorý však český právny rád vôbec nepozná. Miesto spomínaného je používaný termín cudzinec, ktorý zdôrazňuje odlišnosť migranta na rozdiel od neutrálneho pomenovania imigrant, ktorý sa tiež používa v dokumentoch Európskej únie, ako aj v akademickej literatúre.

Podľa zákona o pobyte cudzincov sa za cudzinca považuje občan inej krajiny zotrúvajúci na území Českej republiky, rozlišujú sa dve skupiny občanov Európskej únie a občanov takzvaných tretích krajín. V prvej skupine majú občania špecifické práva, ktoré vyplývajú zo zmlúv podpísaných pri vstupe do Európskej únie. Naopak občania „tretích krajín“, t. j. krajín mimo Európskej únie sa delia na cudzincov bez vízovej povinnosti, v ich prípade je možné do Českej republiky vycestovať bez akýchkoľvek povolení, a na cudzincov s vízovou povinnosťou, ktorých povinnosťou pred vycestovaním je požiadať českú stranu o vízum a samozrejme uviesť účel pobytu. Pre každý účel vycestovania je potrebné mať zvláštne vízum. Môže sa jednať napríklad o podnikanie, prácu, štúdium alebo rodinu. Cudzincovi je pre daný účel vydané povolenie k pobytu, prípadne môže ísť o viacej typov víz na rôzne účely. Príkladom môže byť cudzinec, ktorý prišiel do Českej republiky študovať, tým pádom podá žiadosť o udelenie víz, t. j. povolenie k pobytu za účelom štúdia. Ak chce následne po ukončení štúdia začať pracovať v Českej republike, musí uviesť nový dôvod pobytu a požiadať o nové vízum. Pri podávaní žiadosti o povolenie je potrebné predložiť doklady, rôzne špecifické skutočnosti a neposlednom rade uhradiť poplatok.

Rôzne príčiny, ktoré vedú k migrácii ovplyvňujú časový úsek, na základe ktorého migrant zotrúva v cieľovej krajine. Rozlišujeme dlhodobý a krátkodobý pobyt v českej právnej praxi. Miesto žiadosti o predĺžení víz na lehotu 90 dní, môže žiadateľ požiadať

o takzvaný dlhodobý pobyt. Možno ho udeliť na dobu dlhšiu ako jeden rok. Náležitosti, ktoré sa prikladajú k žiadosti o dlhodobý pobyt sú takmer totožné so žiadosťou o vízum nad 90 dní. Povolenie k dlhodobému pobytu prináša jednoznačne určité výhody v porovnaní s vízami, ktoré vedú k vylepšeniu právneho postavenia migranta. Na pridelenie spomínaného povolenia musí byť určitý právny nárok. V tomto prípade je možné zmeniť i účel pobytu. O spomínané predĺženie pobytu je nutné požiadať najneskôr štrnásť dní pred ukončením platnosti povolenia k dlhodobému pobytu, povolenie k dlhodobému pobytu je zrušené políciou pri ukončení účelu pobytu .

Ak cudzinec neustále zotrúva na území Českej republiky po dobu aspoň piatich rokov, má nárok na trvalý pobyt. V minulosti bola doba pobytu minimálne desať rokov, ale v dôsledku trendov v krajinách západnej Európy bola uvedená doba skrátená. Podmienkou pre získanie trvalého pobytu je taktiež zotrvanie v krajine, počas stanovených piatich rokov musí cudzinec zotrvať na území Českej republiky. Podmienkou je takisto úspešného absolvovania základov českého jazyka, skúška preukazuje jazykové znalosti. V súčasnosti existuje právny nárok na získanie trvalého pobytu, i v prípade zamietnutia žiadosti o trvalý pobyt musia byť príčiny zdôvodnené a cudzinec má právo sa odvolať. Trvalý pobyt je možné nadobudnúť manželským zväzkom s občanom Českej republiky, alebo občanom Európskej únie, ktorý zotrúva na území Českej republiky. Cudzinci, ktorí získali trvalý pobyt majú takmer rovnaké práva a povinnosti ako českí občania, avšak s výnimkou volebného práva, práce v armáde, alebo na pozíciách, kde je dôležité české občianstvo. Výnimkou býva udelenie trvalého pobytu cudzincovi z humanitárnych dôvodov. Predovšetkým ide o situácie, kedy by zdravotné problémy cudzinca, alebo člena rodiny mohli byť vytavené ohrozeniu života.

Pri integrácií cudzincov a takzvaného začlenenia do spoločnosti hostiteľskej krajiny je písaným i nepísaným pravidlom prispôsobenie sa danej krajine, ale zároveň zachovanie svojej kultúry, či národnostnej identity. Z pohľadu väčšiny spoločnosti, ale i samotného migranta možno previesť istú protikladnosť, a vo všeobecnosti je možné tvrdiť, že integrácia cudzincov predstavuje dlhodobú a neľahkú úlohu pre obe strany. Ešte stále sa používa termín takzvanej asimilácie cudzincov, kde sa kladie dôraz na prispôsobenie migranta väčšine spoločnosti, aj za cenu potlačenia vlastnej identity. Integrácia ako taká, má cudzincovi pomôcť k zapojeniu sa do väčšinovej spoločnosti, brániť jeho odsudzovanie a vylúčenie na okraj spoločnosti, taktiež umožniť zachovanie vlastnej identity a kultúry. Všetko si to vyžaduje zodpovedný a aktívny prístup z oboch strán.

Cudzincom sú v niektorých krajinách poskytnuté jazykové kurzy, alebo školenia zamerané na lepšiu orientáciu v hostiteľskej krajine. Čo sa týka Českej republiky, existuje tu Štátny integračný program (SIP) určený pre azylantov. Poskytuje obciam podporu, takzvanú dotáciu pri prenájme bytov pre azylantov. Sprostredkováva jazykové kurzy českého jazyka, no napriek tomu súhrnný plán integrácie cudzincov v Českej republike chýba. [3]

3.3 Prerozdeľovanie migrantov

Mnohí autori predpokladali, a zároveň upozorňovali na fakt, že Lisabonská zmluva Európskej únií umožní prerozdeľovať migrantov medzi členské štáty. Už v roku 2007 novinár Lukáš Petřík predpovedal, že jednotlivým štátom by mohli byť z Bruselu pridelené kvóty, ktoré by určovali koľko migrantov má daná krajina prijať. Okolie to považovalo za určitú formu zastrasovania ľudí, a zároveň za bláznivú až radikálnu prognózu. Vývoj posledných udalostí dal bohužiaľ tým, ktorí mali podobné obavy ako spomínaný autor za pravdu.

Európska komisia vydala v polovici mája minulého roku oznámenie s názvom Európsky program pre migráciu, v ktorom prišla s návrhom na vytvorenie dočasného aparátu v prospech krajín Grécka a Talianska. Spomínaný aparát mal byť založený na prerozdeľovaní utečencov, ktorým žiadosť o azyl bola schválená prijímacím štátom. Hlavným dôvodom bolo zaistenie spravodlivej a vyváženej účasti všetkých krajín členských štátov na spomínanom úsilí. Žiadatelia o azyl mali byť rozdeľovaní na základe kritérií, ako sú HDP, počet obyvateľov, miera nezamestnanosti a historické údaje o počte žiadateľov o azyl a presídlení utečencov. Spomínaný návrh sa vzťahoval na približne 40 tisíc utečencov.

V programe pre migráciu komisia tiež uviedla, že prvý návrh mal byť začiatkom rozsiahlejších opatrení. Európska únia však potrebuje trvalý systém na to, aby sa podieľala na zodpovednosti za vysoké počty utečencov a uchádzačov o azyl medzi členskými štátmi. Európska komisia predložila koncom roka 2015 legislatívny návrh, ktorý poskytoval záväzný a automatický systém pre premiestňovanie obyvateľstva, v rámci ktorého budú v prípade hromadného prílivu osôb prerozdeľovaní v Európskej únii tí, ktorí potrebujú nevyhnutnú medzinárodnú ochranu.

Donald Tusk „prezident“ Európskej únie prehlásil, že je potrebná takzvaná spravodlivá distribúcia prerozdelenia najmenej 100 tisíc migrantov medzi členské štáty. Predseda komisie Jean-Claude Juncker nakoniec vo svojom vyhlásení uviedol, že Komisia navrhne prerozdelenie až 160 tisíc migrantov.

Povinné kvóty zatiaľ prijaté neboli, keďže utečenci majú byť prerozdeľovaní na základe dobrovoľnej účasti jednotlivých štátov. Pozabudlo sa však na základný problém pri uspokojení nad spomínaným výsledkom, a to na to, že Európska únia má právomoc prerozdeľovanie utečencov nariadiť. Diskusie sa viedli skôr na tému o konkrétnej podobe prerozdeľovania, ako o práve Európskej únie rozhodnúť v spomínanej veci. Napokon nie je sa čomu diviť, keďže kompetencie Únie v oblasti prisťahovalectva a azylu sú vymedzené len v článkoch 67 a 78 až 80 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, nemajú jasne stanovené medze, navyše sa opakovane zdôrazňuje solidarita medzi členskými štátmi.

Všeobecný rámec činnosti Európskej Únie je vymedzený tak, že Únia rozvíja spoločnú politiku v oblasti azylu, prisťahovalectva, ktorá je založená na solidarite medzi členskými štátmi, a je spravodlivá k ostatným štátnym príslušníkom tretích krajín. Zároveň sa deklaruje, že činnosť Európskej únie sa riadi zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi, ako na finančnej úrovni, tak aj tam, kde je to potrebné a nutné.

Spochybňovať, že vyššie uvedené právomoci Únie umožňujú prerozdeľovanie utečencov, je veľmi náročné. Napriek tomu, že spomínaná otázka migračnej krízy nie je výslovne upravená, nie je možné to pokladať za chybu. Námietky by bolo možné použiť len voči nesúladu so zásadou subsidiarity, alebo proporcionality, ktoré aj tak nikto neberie v úvahu.

Súčasná situácia je postavená tak, že kvóty, či iná forma prerozdeľovania budú zavedené, ako náhle sa pre to nájde odpovedajúca väčšina, t. j. väčšina, ktorá sa zaobíde i bez hlasu Českej republiky. [3]

4 SÚČASNÝ STAV MIGRÁCIE

V dnešnej situácii novo prichádzajúci migranti, ktorí len veľmi ťažko nachádzajú prácu sa tak stávajú záťažou sociálnych systémov krajiny, ktorých štedrosť sama migráciu stimuluje.

Ekonomická kríza a všeobecná neistota, či strach len prispievajú k nepokojom. Stačí sa pozrieť okolo seba a je možné vidieť, že celá Európa má silný odpor voči prisťahovalcom a prisťahovalectvu ako takému. Na jednej strane je to podmienené prirodzenou reakciou na skutočné problémy v spoložití s neislamskými menšinami ľudí iných kultúr, a rovnako protestom proti politike vládncich západoeurópskych elít. Mnohí z nich stavajú na obdiv politickú korektnosť a „profesionálne dobrodejstvo“, ktoré sa bráni problémy nielen riešiť, ale vôbec ich nazývať problémom.

V tejto situácii sa prejavu vlna utečencov, ktorá je výsledkom rozkladu krajín na Blízkom východe a v Severnej Afrike v dôsledku konfliktov, občianskych vojen a intervencií. Skutočnosťou je, že obrovský podiel na vzniku a trvaní spomínaných kríz má doterajšia politika Západu založená na ideológii násilného vývozu demokracie a západných hodnôt. Síce zlikvidovala miestne diktátorské režimy, ale výsledkom toho nebolo nastolenie demokracie, ale skôr chaos, rozklad, spomínané občianske vojny, násilie, či humanitárne katastrofy. V regióne sa pohybujú státisíce až milióny utečencov, z ktorých tí najodvážnejší, najsilnejší a v neposlednom rade najlepšie pripravení využívajú rozklad štruktúr štátu a snažia sa tak migrovať do Európy v domnienke za lepším životom.

Súčasná migračná vlna je hlavne výsledkom neúspešnej zahraničnej politiky západných veľmocí v regiónoch na blízkom východe, taktiež atraktivity „neznesiteľnej ľahkosti bytia“ západoeurópskej a sociálnej politiky, ktorá doslova ako magnet priťahuje utečencov z chudobných krajín. Spomínaný trend sa v Európe stretáva s politicky korektnými názormi ľudskoprávnych fanatikov, že migrácia by mala byť chápaná ako ďalšie ľudské právo, a taktiež sú názoru, že nikoho nemožno zbaviť údajného nároku na život v bezpečí a dostatku. Vzhľadom k tomu, že európska populácia starne a trápí ju nízka pôrodnosť sú migranti práve našou jedinou záchranou, ktorá bude dnešným generáciám zarábať na dôchodok. Faktom tiež je, že v týchto starnúcich populáciách existuje viac ako 20 % nezamestnanosť. Stojí tiež za zmienku, že prácu na juhu Európy dlhodobo nemôže zohnať 50 % mladých ľudí, čo vyvracia prvotnú myšlienku.

Druhou stránkou je, že sa posilňuje na základe nie príliš povzbudivých skúseností s multikultúrnou koexistenciou s neprispôsobivými menšinami až hysterický strach a panika z prisťahovalcov a dvíha sa tým odpor voči cudzincom ako takým. [4]

5 FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE VÝBER CIEĽOVÝCH KRAJÍN

Téma migrácie sa stala vážnym celosvetovým problémom najmä krajín, ktoré sú hlavným cieľom migrantov, prestávajú zvládať situáciu, a sú predmetom zásadného ideového stretu. Je pozoruhodné, že bruselské europeistické elity ovládajú nástroje európskych inštitúcií spolu s nadväzujúcimi nevládnymi organizáciami. Aktivisti prezentujú „otvorenie dverí“ neobmedzenej migrácií ako morálnu povinnosť všetkých európskych krajín. Riešenie zjavných problémov možno vidieť v nútenej distribúcií migrantov po Európe, aby tak odbremenili hlavné doterajšie cieľové destinácie zvolené utečencami. Spomínaný prístup je ospravedlňovaný vnucovaním pocitu viny Európanom za časy kolonializmu, globálneho otepľovania a podobne. Argumentom sú tragické príbehy jednotlivcov zachraňujúcich si život pred blízkovýhodnými katastrofami a obdobnou migráciou z východnej Európy po nástupe komunizmu. Prehliada sa však fakt, že problém dnešnej migrácie nie je problémom záchranu niekoľkých jednotlivcov, či ich dôležitých obmedzených počtov, ako v prípade protikomunistickej emigrácie. Krajiny majú čo robiť s masovou migráciou, ktorá sa týka stotisíc či milión utečencov. Je pochopiteľné, že problémy Blízkeho východu, či Afriky nemožno vyriešiť presťahovaním obyvateľov spomínaných krajín do najbohatších zemí sveta, kde sa o nich postarajú. Európa dnešnú migráciu takého rozsahu, v akom sa nachádza nemôže zvládnuť, pokiaľ sa nebude aspoň snažiť nájsť jej príčiny.

Medzi tými, čo denne prekračujú hranice Európy nie je väčšina len bezprostredných obetí humanitárnych katastrof. Väčšina z nich hľadá najbližšie možné miesto, kde zostáva. Najmä tým by sme sa mali snažiť v prvom rade pomôcť. Na druhej strane tí, ktorí majú prostriedky a silu prekonať tisícky kilometrov na ceste do Európy sú tými najsilnejšími a najschopnejšími, a budú chýbať vo svojej krajine. Pravdou je, že v Európe sú nepotrební a dopyt po ich nekvalifikovanej práci neexistuje. Je nanajvýš pravdepodobné, že budúca obnova ich vlasti sa bez nich zaobíde len veľmi ťažko. To je jednou zo šancí na lepší život, alebo zlepšenie pre všetkých ostatných, ktorí v spomínaných krajinách trpia.

Europeistické elity v dnešnej nafúknutej migračnej vlne vidia tiež novú príležitosť, ako túto krízu využiť k ďalšiemu posilneniu tlaku na integračnú premenu budúcich predstáv Európy. Nejedná sa len o snahu nútenými kvótami prijímať utečencov a posilniť tým bruselskú byrokraciu. Pokrokoví vizionári vidia v migrácií ako takej zásadného spojenca, ktorý môže tiež narušiť homogenitu národných štátov a národnú identitu ich

obyvateľov. Na tejto teórii stroskotajú snahy o vytvorenie novej „európskej“ identity a vôbec nového človeka. Vôbec im neprekáža, že noví prisťahovalci vo svojej drvinej väčšine neprinášajú nič, čo by im umožnilo úspešne sa zapojiť do života novej vlasti, na rozdiel od spomínaného sa stávajú klientmi preťažených sociálnych systémov. Ich prítomnosť zmení náš doterajší život, čo je potrebné si uvedomiť. Ak si obyvatelia zvyknú na život v multikulturálnej spoločnosti v našej krajine, je Európa blízko k tomu, aby prijala multikulturálne európanstvo, ktoré je podmienkou plného zjednotenia Európy.

Migračná vlna má efekt celkom opačný. Verejnosť členských krajín unisono sa bráni ďalšiemu prijímaniu utečencov pochádzajúcich predovšetkým z moslimských krajín. Čo sa týka politikov na národnej úrovni, tí bez ohľadu na politickú príslušnosť odmietajú doterajší prístup Európskej komisie vo veci kvót, naprieč Európe posilňujú radikálne strany s protimigračným a protibruselským programom. Spomínaná situácia sa javí, že migrácia môže zohrávať ďaleko inú úlohu, ako by sa mohlo zdať. Dochádza k postupnému rozkladu EÚ, nie k jej zjednoteniu.

Migrácia nie je nádejou pre našu budúcnosť, ale hrozba, ktorá je schopná nás vrátiť ďaleko späť. Rozumná a reálna stratégia by mala umožniť:

- sústrediť sa na maximálnu pomoc najmä obetiam konfliktov a katastrof v regiónoch krajín a udržať ich tam, nie presúvať do Európy;
- účinne chrániť európskej hranice (napríklad Španielsko, Portugalsko);
- v prístupe veľmocí ku konfliktom na Blízkom východe „šíriť takzvanú demokraciu“, neprehliadať intrigy, či rozduchávať konflikty, klásť dôraz na udržanie stability s hlavnou prioritou k zamedzeniu migrácie (napríklad Egypt);
- zmeniť azylovú politiku a sociálny systém v krajinách EÚ tak, aby stimuloval príviv migrantov;
- opustiť multikulturalistické ilúzie a trvať na asimilácii vo vzťahu k existujúcim mimoeurópskym menšinám v krajinách EÚ. [3]

6 MEDZINÁRODNÁ MIGRÁCIA

Nedostatok pracovníkov v západnej Európe do značnej miery ovplyvňujú medzinárodné migračné aspekty v Európe od druhej polovice 20. storočia. Hospodársky rast v týchto krajinách vedie k vysokému dopytu po manuálnej práci, teda k dopytu, ktorý nebolo možné uspokojiť za pomoci domácich pracovných síl. Medzi rôzne podnety, ktoré tvoria základ medzinárodnej migrácie je možné zaradiť pracovnú, rodinnú, spätnú, alebo azylovú migráciu. Rozlišuje sa taktiež migrácia za účelom štúdia, dôchodku, či zdravotnej starostlivosti, čo sa týka dôchodkovej migrácie, tá sa vyskytuje pomerne zriedkavo. Migrácia z dôvodu štúdia, alebo zdravotná migrácia majú vo väčšine prípadov kratšie trvanie. Najvýznamnejšia z uvedených je pracovná migrácia, ktorú možno deliť na nízko kvalifikovanú a vysoko kvalifikovanú. Rodinnú migráciu možno rozdeliť na migráciu zlučovania rozdelených rodín a migráciu založenia rodiny. Zlučovanie rodiny migranta je chápané ako migrácia člena rodiny bývalého migranta, ktorého rodinné väzby existovali už pred uskutočnením jeho migrácie. Migrácia založenia rodiny je za účelom manželstva, alebo spolužitia, ako napríklad s bývalým migrantom, či jeho potomkami.

Migráciu tiež možno rozdeliť na legálnu a nelegálnu. Najväčšia časť nelegálnej migrácie sa týka nelegálnej pracovnej migrácie. Dopyt po nelegálnej práci, ktorá je stanovená šedou ekonomikou, je pravdepodobne najdôležitejším faktorom uvedeného typu migrácie. Analýza v oblasti nelegálnej migrácie je problematická najmä z dôvodu takmer úplnej absencie údajov o tomto druhu migrácie a jej možných určujúcich faktoroch.

Rovnako toky medzinárodnej migrácie sa líšia a závisia od typov migrácie, v čase a medzi rôznymi krajinami, ktoré závisia aj na ekonomických ukazovateľoch. [4]

6.1 Vývoj, determinanty a vnímanie migrácie v Európskej únii

Migračné vlny v Európe mali v minulom i súčasnom storočí rozličné príčiny. Medzi hlavné motivačné faktory ovplyvňujúce migráciu možno zaradiť ekonomické, politické, sociálne, národnostné, kultúrne a náboženské faktory. Ďalej to môžu byť vojnové konflikty, zmeny životného prostredia, geografická blízkosť, prírodné katastrofy a podobne. Politické faktory sa tiež rozdeľujú na politickú situáciu v krajinách pôvodných migrantov a migračné politiky v prijímacích krajinách. Medzi sociálne determinanty možno uviesť postoj obyvateľstva k cudzincom, mieru nerovnosti v spoločnosti, alebo etnické zloženie obyvateľstva. Okrem geografickej vzdialenosti tiež stoja za zvážením

d'alsie priestorové determinanty, ako príklad možno zmieniť časté a lacné letecké spojenia medzi krajinami. Kultúrna vzdialenosť medzi krajinami je menšia, pokiaľ sa tam používa rovnaký jazyk, čo vychádza zo spoločnej koloniálnej minulosti. Spomínané priestorové a kultúrne faktory je vhodné súhrnne označiť za väzby medzi krajinami. Napriek tomu, že sa migračné modely v tomto období môžu zdať nekonečne rozmanité, je možné rozlíšiť množstvo spoločných príčin a motívov.

Ekonomické faktory, ktoré v značnej miere ovplyvňujú medzinárodnú migráciu, sú spojené najmä s pracovnou migráciou. Samozrejme aj iné migračné typy sú rovnako čiastočne determinované ekonomickými faktormi. Ústredným typom medzinárodnej migrácie v Európe 60. rokoch a na začiatku 70. rokoch bola pracovná migrácia. Migračná politika sa od polovice 20. storočia v mnohých krajinách západnej Európy v dôsledku nedostatku pracovných síl po dosiahnutí úplnej zamestnanosti stala veľmi tolerantnou. V stredomorských krajinách ako sú Taliansko, Portugalsko, či Španielsko dochádzalo od začiatku 60. rokoch 20. storočia k ekonomickej migrácií najmä do západných krajín Európy. Ďalší migračný tok viedol z Malty do Spojených štátov a Kanady, hlavne potom, čo spomínaná krajina získala nezávislosť od Veľkej Británie v roku 1970. V tom istom roku začala rásť nezamestnanosť, zo začiatku sa k migrácii v Európe stavali veľmi liberálne, no postupne sa postoj stal viac reštriktívnym.

Ekonomické faktory zohrávali od 80. rokoch 20. storočia nepatrne menej významnú úlohu pri vysvetľovaní migračných tokov v Európe. Ako príklad treba uviesť dôsledky otvorenia hraníc v rámci Európskej Únie, ktoré sa pre vtedajšiu vnútroeurópsku pracovnú migráciu zdali byť relevantne zanedbateľné. V rovnakej dobe však zostávajú ekonomické ukazovatele dôležitými faktormi medzikontinentálnej migrácie prúdiacej do Európy, a zároveň migrácie z bývalých komunistických krajín východnej Európy do Európskej Únie, alebo do členských krajín Európskeho združenia voľného obchodu (ESVO). Napriek tomu, že sa geografické charakteristiky migrácie v Európe výrazne zmenili, veľké množstvo z teoretického odôvodnenia migrácie zostáva nezmenené. Existujúce teoretické zdôvodnenia pre rôzne typy medzinárodnej migrácie sú pomerne zložité a komplexné, pretože faktory ovplyvňujúce migráciu sa do určitej miery ovplyvňujú navzájom. Príkladom je možné uviesť sociálno-ekonomickú situáciu v hostiteľskej krajine, ktorá je dôležitou determinantou migračnej politiky danej krajiny.

Je vhodné sa zamerať na postupný vývoj migrácie v jednotlivých obdobiach. Od skončenia druhej svetovej vojny možno identifikovať tri veľké vzájomne sa prekrývajúce

migračné vlny v nekomunistickej Európe, akými sú pracovná migrácia, rodinná migrácia a post-industriálna mobilita. Okrem týchto troch spomínaných migračných vln musia byť brané do úvahy aj postkoloniálne migračné toky. Rovnako rozlišujeme tri rôzne vlny migrácie. Prvá z nich bola zložená z vracajúcich sa prisťahovalcov, štátnych úradníkov a vojenského personálu. Druhá predstavovala migračné toky pôvodných obyvateľov bývalých kolónií, a treťou bola reťazová migrácia. Medzinárodná migrácia je veľmi dôležitou súčasťou dynamiky obyvateľstva krajín západnej Európy. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že podiel prirodzeného prírastku obyvateľstva v druhej polovici 20. storočia vzrástol nie kvôli zvyšujúcej sa migrácií a poklesu pôrodnosti. Príliv prisťahovalcov má obrovský vplyv na rast obyvateľstva v západnej Európe, taktiež čistá migrácia má významný dopad na veľkosť populácie v niektorých európskych migračných krajinách. Možno spomenúť napríklad Portugalsko, ktoré v druhej polovici 20. storočia kvôli migrácií stratilo veľkú časť zo svojich obyvateľov.

Čo sa týka komunistických krajín sú hodnoty medzinárodnej migrácie tradične nízke. Napriek spomínaným nízkym číslam, medzinárodná pracovná migrácia existovala taktiež v komunistickej Európe, avšak ani zďaleka nedosahovala úroveň nekomunistických krajín. Napríklad bývalé Československo dovážalo prácu z Vietnamu, Angoly, Mongolska, či Poľska. Prevládajúcim typom migrácie v komunistickej ére bola dlhodobá migrácia určitých etnických skupín, jednalo sa hlavne o Židov a Nemcov, alebo politických odporcov komunistického režimu. Väčšina z východoeurópskych krajín v rokoch 1960 – 1988 preukazovala nízku čistú migráciu, napriek tomu sa našli výnimky. Východné Nemecko zažilo masovú migráciu pred stavbou slávneho berlínskeho múru, vtedy veľa Čechoslovákov opustilo svoju rodnú krajinu v rokoch Pražskej jari. Zrútenie komunistického bloku v strednej i východnej Európe malo významný dopad na migračné toky v Európe. Obdobie transformácie začalo od roku 1989, ako dôsledok pádu komunistického systému získalo nezávislosť niekoľko krajín, ktoré predtým samostatne neexistovali. Na druhej strane prestali existovať krajiny, ako napríklad Sovietsky zväz, Juhoslávia, Československo, východné a západné Nemecko. Migrácia v bývalých komunistických krajinách sa po roku 1988 výrazne zvýšila a miesto medzinárodnej migrácie v populačnej dynamike bývalých komunistických krajín výrazne vzrástlo.

Vzhľadom k dramatickým dejinám východnej Európy bol potenciálny počet migrantov z východnej Európy veľmi vysoký. Po páde komunizmu niektoré etnické menšiny boli vo východnej Európe nútené a schopné k migrácií do krajiny svojho pôvodu,

tým pádom etnická migrácia opäť získala význam. Medzinárodná migrácia mala obrovský vplyv na zmenu populácie v bývalom Sovietskom zväze a Juhoslávií. Ruská federatívna republika v rokoch 1991 – 1999 vykazovala migračný prebytok približne 3,9 milióna prisťahovalcov. V drvivej väčšine sa jednalo o presídlenie Rusov z iných bývalých sovietskych krajín. Druhou stránkou ruského prebytku bol veľký neprirodzený populačný úbytok v bývalých neslovanských štátoch Sovietskeho zväzu. Medzinárodná migrácia bola na konci 20. storočia vo veľkej miere ovplyvnená prevratnými historickými udalosťami v Európe.

Najvyšší počet migrantov logicky nájdeme v tých najväčších a najsilnejších európskych ekonomikách ako sú Nemecko, Francúzsko a Spojené kráľovstvo. Prudko zvyšujúcej sa migrácií musia čeliť aj menej hospodársky silné krajiny. Čo sa týka Španielska, tak v porovnaní rokov 2000 až 2010 vzrástla migrácia až 3,7- krát, za to v Taliansku sa za rovnaké obdobie počet prisťahovalcov zdvojnásobil. Za zmienku stoja aj krajiny, ktoré síce nezaznamenávajú až také prudké medziročné zmeny v počte migrantov, napriek tomu je ich počet na celkovú populáciu krajiny príliš vysoký, sú to krajiny ako napríklad Rakúsko, Nemecko, či Švédsko. [4]

Tab. 3. Celkový počet žiadateľov o azyl a jej podiel k populácií (2014 – 2015) [5]

	Nemecko	Rakúsko	ČR	Maďarsko	Dánsko	USA
Celkový počet žiadostí o azyl	435 492	70 048	1 727	184 375	21 901	128 418
v % domácej populácie	0,536	0,814	0,016	1,872	0,385	0,040

V mnohých európskych krajinách sú pracovné trhy pomerne závislé na migrujúcich pracovníkoch. Je vhodné si rozobrať geografickú významnosť migrácie ako takej. Z geografického hľadiska možno uviesť ako príklad Luxembursko. Spomínaná malá krajina sa nachádza v prirodzenom susedstve s Francúzskom, Nemeckom a Belgickom, čo ju vo veľa smeroch ovplyvňuje. Luxembursko disponuje najvyšším počtom zahraničných pracovníkov v Európskej únii, čo tvorí dve tretiny celkovej pracovnej sily, a všeobecne aj podiel cudzincov na celkové obyvateľstvo krajiny je veľmi vysoké a pohybuje sa okolo 40 %. Geografický problém, ktorý vyvoláva pomerne veľké obavy zasiahnutých krajín,

a je neraz k nahliadnutiu pretrvávajúcej nelegálnej migrácie v Stredomorí, a taktiež na vonkajšej východnej hranici Európskej únie po jej poslednom rozšírení v rokoch 2004 a 2007. Nezákonné migračné toky nekontrolovateľne plynú do Európy po pretrvávajúcich politických nepokojoch v severnej Afrike v roku 2011. Predstavujú v prvom rade značné problémy pre susedné krajiny, najmä čo sa registrácie migrantov týka, ako napríklad zaistenie bývania, stravovania a ďalších činností, ktoré sú veľmi nákladné. Španielsko a Taliansko predstavujú hlavné cieľové krajiny pre vstup utečencov, preto majú neľahkú úlohu v poskytovaní sociálnej podpory migrantom na základe európskych sociálnych štandardov. Závažným nedostatkom štátov južnej Európy, hlavne Grécka je boj proti organizovanej nelegálnej migrácii v Stredomorí. Hlavný problém nastáva v absencii infraštruktúry, kapitálu a neposlednom rade v oblasti personálu. Predovšetkým sa jedná o nedostatky pretrvávajúceho charakteru a krízovej situácie v rokoch 2011 až 2012, ktoré spomínané nedostatky odhalili. Medzi ďalšie skloňované otázky týkajúce sa migračnej krízy je bezpečnosť. [4]

6.2 Napätie a neistota

Určite stoja za zmienku nedávne teroristické útoky islamistov vo Francúzsku, taktiež empirickosť s kriminálnymi chudobnými ghettami, najmä s tými, kde je významný podiel moslimov, čo prináša obavy spoločnosti. Niektorí Angličania si dávajú otázku, prečo by mali prijímať do svojich domovov Arabov, či Pakistancov pri pohľade na gangy svetských páchatel'ov islamského pôvodu.

Okrem anglických ghet, aj francúzske moslimské ghetta, rozšírené taktiež na juhu Spojených štátov dnes vykazujú cez 53 miliónov takzvaných Hispáncov s podobnou sociológiou. Prvá skupina prijíma svoj osud pokorne, druhá z nich dobre neovláda svoj materinský jazyk, ani jazyk svojej hostiteľskej krajiny, čo im na postupe po sociálnom rebríčku nepridáva. Posledná tretia skupina je na tom ešte horšie, pretože z patogénneho sociálneho systému niet úniku, naproti tomu sa v Európe opatrovateľský štát postará o základné životné potreby, vrátane zdravotnej ochrany nezamestnaných. V Spojených štátoch vládne o niečo tvrdší režim, kresťanskí Juhoameričania majú vyššie ambície. Napriek tomu, vzdelanie tretích generácií klesá a kriminalita narastá. Malou útechou môže byť fakt, že aj z hispánskych komunít vychádzajú vzdelané, úspešné a integrované osobnosti. Spomínaný argument o moslimskej komunite zatiaľ neplatí.

Najmenej dve miliardy ľudí žijú vo veľmi zlých hospodárskych a politických pomeroch, z ktorých väčšina sa nachádza v civilizačne protichodných kultúrach. Európa ich samozrejme nemôže všetkých prijať, bez toho, aby sa nezrútila. Žiadna zo spoločností neprijme veľký počet cudzincov ľahko a bez komplikácií. Existuje akási pomyselná reálna hranica väčšinovej tolerancie, avšak pri nepriazni osudu vznikajú násilné rozpoloženia. V tejto súvislosti možno spomenúť zrušenie nemeckej strednej vrstvy v dvadsiatych rokoch, či srbské Kosovo v deväťdesiatych rokoch.

Rasová i kultúrna odlišnosť prirodzene vytvára napätie aj neistotu, pretože narúša naučené zvyky vo vzájomnom styku, čo tvorí susedský a lojálny občiansky vzťah. Možno podotknúť, že správanie a psychológia cudzinca nie je familiárna, vzbudzuje neistotu a jednoduché nedorozumenie. Vo veľkej miere vyžadujú ľudia od prisťahovalcov, ktorým spoločnosť udelila privilegium občianstva, prispôbenie sa kolektívu, vďačnosť, prinajmenšom gestá národnej spolupatričnosti. [6]

6.3 Závist' a agresia

Mentalita chudobných, nevzdelaných prisťahovalcov krajín tretieho sveta sa zhruba od sedemdesiatych rokov minulého storočia výrazne zmenila, pod vplyvom ideológie a multikulturalizmu sa závist', či agresia voči západnej spoločnosti prehlbuje. Konverzia k tradičnému náboženstvu predstavuje určité zbavovanie sa komplexov nemejcennosti. Bohužiaľ islamská viera je výrazne fundamentalistická a sektárska, ako boli v minulosti aj niektoré kresťanské, či židovské sekty, čo samozrejme náboženskej politizácií vyhovuje. Na rozdiel od kresťansko-židovského individualistického existencializmu je pre islam podriadenie božej vôle zákonom celej spoločnosti. Politický islamizmus síce v Európe presadzuje len malé percento spoločnosťou otrávených jedincov, ide okolo 5 až 7 percent, avšak má svoje prirodzené kultúrne zázemie.

Z hľadiska zdravého rozumu a pragmatickej politiky, ktorá by mala brať v úvahu obavy a negatívne skúsenosti voličov z tak závažnej situácie, akou je spoločná kultúra, politický smer a súdržnosť spoločnosti. Nemalo by dochádzať k problému nekontrolovateľného prúdu utečencov, či migrantov obmedzovať. Politika vládnuvich krajín spomínané tvrdenie razantne odmieta, alebo sa vyhovára, že je to technicky nepredvídateľné. [7]

6.4 Štruktúra migrácie

Klesajúca pôrodnosť, a zároveň predlžujúca sa dĺžka života v európskych krajinách za posledné desaťročia viedla k negatívnym zmenám v demografickej štruktúre obyvateľstva, ktoré sa v blízkej budúcnosti budú ďalej prehľbovať. Niektoré zdroje uvádzajú, že sa Európska populácia v produktívnom veku v do roku 2030 zníži zhruba o dvadsať miliónov. Predpokladá sa, že do roku 2060 pôjde až o päťdesiat miliónov ľudí. Počet osôb v produktívnom veku (20 – 60 rokov) v porovnaní s počtom osôb nad 65 rokov by sa následne znížil z 3,5 násobku (rok 2010) na 1,7 násobok v roku 2060. Nasledovné vyhladky starnutia a poklesu pracovnej sily nás vyzývajú k väčšiemu zameraniu sa na problematiku migrácie. Medzi najvyšší podiel v populácii migrantov radíme osoby v produktívnom veku 20 až 35 rokov.

Z demografického pohľadu budú v populačnom vývoji značnú úlohu zohrávať migranti. Vďaka starnúcej európskej populácii do budúcnosti budú značnú úlohu hrať migranti z rozvojových krajín. Medzi krajiny Maghrebu patria Alžírsko, Tunisko, Líbya, Maroko a Západná Sahara. Čo sa týka porovnania s Európskou úniou sa ukazuje omnoho priaznivejšia situácia pokiaľ ide o populačný vývoj v krajinách Maghrebu. Ak sa jedná o odhad na rok 2020 je zrejmé, že sa situácia bude postupne komplikovať aj na severe Afriky, a tak sa nemožno spoliehať na nekonečné množstvo potenciálnych migrantov v uvedenej časti sveta, ktorá sa nachádza v blízkosti Európskej únie. Napriek tomu, že sú demografické vyhladky v súčasnej dobe bez zohľadnenia migrácie na dost' vysokej úrovni, je veľmi ťažké predvídateľný faktor masovej migrácie brať ako celkom nespochybniteľný. [4]

6.4.1 Migrácia a nové členské krajiny

Vývoj migrácie v strednej a východnej Európe sa výrazne odlišuje od krajín západnej Európy. Na začiatku roku 1990 sa v krajinách bývalého východného bloku aplikovala reštriktívna výjazdová politika. Otázka migrácie začala naberať na význame až po páde komunistického režimu. Existovalo tu tiež niekoľko výnimiek, ako napríklad právne schválený proces návratu príslušníkov nemeckej menšiny z Rumunska, alebo nekontrolovateľné migračné toky z Českej republiky počas takzvanej Pražskej jari, či krátkodobá politická liberalizácia pred rokom 1968, ktorá vyvrcholila sovietskou okupáciou krajiny a trvala až do zvrhnutia komunistického režimu. Po konečnom páde takzvanej „železnej opony“ začiatkom roka 1990 začali migračné toky medzi východnou

a západnou Európou, ktoré boli po mnohé desaťročia úzko prepojené zohrávať významnú úlohu. V súčasnej dobe sú príčiny migrácie skôr ekonomického rázu spojené s pohybom pracovníkov. Medzinárodná pracovná migrácia je predovšetkým podporovaná ekonomickými záujmami, a preto je niekedy označovaná ako „ekonomická migrácia“. Niektoré krajiny z členských štátov Európskej únie zaznamenali obrovskú migračnú vlnu v dlhom a obávanom období ekonomickej transformácie. Významná vlna migrácie postihla krajina ako napríklad Rumunsko, Poľsko, či Estónsko. Negatívny demografický vývoj mala za následok veľmi nízka pôrodnosť spomínaného prechodu, najzreteľnejšie je to najmä v Estónsku. Vyššie uvedené tri krajiny vykazovali negatívnu bilanciu migrácie. Možno to chápať tak, že miera vyst'ahovalectva (emigrácie) dosahovala vyššej úrovne ako miera prist'ahovalectva (imigrácie). Príčiny možno hľadať v prehlbovaní medzier prosperity medzi pôvodnými a novými členskými štátmi Únie.

Významné obdobie zvyšujúcej sa migrácie v Európe odrážajú dopady migračných tokov z nových členských krajín do štátov západnej Európy po následnom rozšírení Európskej Únie v roku 2004, respektíve roku 2007. V máji roku 2004 otvorila prvá skupina krajín svoj pracovný trh pre osem nových členských krajín. Mnohé z ekonomických štúdií tvrdia, že obavy z masovej migrácie z krajín strednej a východnej Európy sa zdajú byť neopodstatnené, a zároveň dospeli k záverom, že vzhľadom k neustálemu klesaniu obyvateľov Európskej únie a starnutiu obyvateľstva prinesie predpokladaná migrácia Východ – Západ skôr pozitívne zmeny.

Už v roku 2004 dosiahla čistá migrácia v Spojenom kráľovstve hodnoty okolo 300 000 osôb, a v nasledujúcom roku sa prudko zvýšila na zhruba 470 000 osôb. Od vstupu Poľska do Európskej únie sa veľa Poliakov stalo výraznou súčasťou britského trhu práce a pomerne sa zvýšil podiel zahraničných pracovníkov na pracovnej sile vo Veľkej Británii. Objemné migračné toky boli taktiež pozorované smerom z Poľska do Nemecka, následne prist'ahovalci z Rumunska preferovali krajiny ako Taliansko a Španielsko. Možno to spájať aj s jazykovými dôvodmi, keďže obidve krajiny sú súčasťou rovnakej jazykovej skupiny románskych jazykov, čo uľahčuje migrantovi schopnosť komunikácie v zahraničnej krajine. Krajiny ako Česká republika, Estónsko a mnohé ďalšie členské štáty museli čeliť strate časti svojho ekonomicky aktívneho obyvateľstva, čo sa ukázalo ako zložité najmä v zdravotníctve, ale taktiež v ďalších dôležitých odvetviach národného hospodárstva. Napriek tomu, že nedochádza k výraznému ohrozeniu domácich pracovných trhov sa ďalších dvanásť členských štátov rozhodlo predlžovať obmedzenia týkajúce sa

vstupu zahraničných pracovníkov na ich trh práce. Výnimkou z nových členských štátov Únie sa spomínané obmedzenie netýkalo Cypru a Malty. V máji 2006 otvorili krajiny ako Fínsko, Grécko, Španielsko a Portugalsko svoje trhy pre zahraničných pracovníkov. Rok 2011 sa stal termínom pre odstránenie obmedzenia práce pre všetky členské štáty Európskej únie okrem Bulharska a Rumunska. [4]

6.4.2 Argumenty proti medzinárodnej migrácii

Migrácia vo veľkej miere predstavuje pre obyvateľstvo veľmi živý ekonomický, sociálny a kultúrny problém. Stojí za zmienku rozobratie si niektorých z argumentov kritikov medzinárodnej migrácie. Vo všeobecnosti veľakrát prezentovanou, a zároveň mylnou predstavou o migračných tokoch je postoj k migrácií chápaný ako invázia. Média vo svete i v našom blízkom okolí vydávajú správy o tom, ako je Európa nekontrolovateľne osídľovaná utečencami, ktorí pochádzajú z afrických krajín a iných oblastí, a sú často prezentovaní ako chudí, nevzdelaní ľudia prinášajúci so sebou chudobu, vysokú kriminalitu a choroby do cieľových krajín. Takýto pohľad na migráciu nám prinášajú média, ten následne vedie k reakciám politikov zaoberajúcich sa migráciou, ktoré jednoducho nemôžu priniesť trvalé riešenie pre aktuálne problémy 21. storočia. Keďže podiel migrantov s vysokým vzdelaním je nezanedbateľný, vyspelé ekonomiky vo fáze rastu čelia väčšiemu nedostatku pracovníkov s nižším vzdelaním, kedy migranti preberajú profesie, ktoré sa kvôli nízkemu sociálnemu statusu v spoločnosti stávajú pre domácich pracovníkov už menej atraktívne. Štatistiky z minulosti prezentovali, že najviac migrantov je v kategórii mladých mužov s nízkym vzdelaním, čo by mohlo mať dopady napríklad aj v štatistikách kriminality, keďže najviac zločinov spáchajú práve spomínaní mladí muži s nízkym vzdelaním. Uvedené tvrdenie je možné brať ako fakt, nemožno ho však aplikovať výlučne na migrantov. Faktory, ktoré ovplyvňujú situáciu ohľadom kriminality nestrannane zhoršuje samozrejme nedostatočný boj proti vytváraniu ghet, kedy sa migranti zoskupujú v určitých lokalitách s nízkymi vyhliadkami na dokončenie vzdelania, nájdenia práce a podobne. Dostávame sa tak k podrobnejším otázkam integrácie migrantov do väčšinovej spoločnosti. Vznikajúci problém posilňuje existenciu skrytého, alebo naopak otvoreného rasizmu, ktorý vedie k sociálnemu vylúčeniu, a situácia sa aj naďalej zhoršuje. Je vhodné nájsť i pozitívny príklad metropoly, akou je napríklad Londýn, kde k vytváraniu ghet vo väčšej miere nedochádza. Na rozdiel od mnohých západoeurópskych metropol v Londýne nenájdeme izolované ghetá migrantov z rôznych krajín.

Taktiež možno uviesť ďalšie argumenty proti medzinárodnej migrácií, ktoré vytvárajú dobrú pôdu pre reštriktívnu migračnú politiku. Existujú štyri všeobecne rozšírené námietky, ktoré stoja za rozobratie:

1. ochrana spoločnosti pred chudobou,
2. ochrana pred zneužívaním sociálneho systému,
3. kultúrne príčiny,
4. politické príčiny.

Prvá z výhrad proti migrácií je ochrana spoločnosti pred chudobou. Za spomínanou výhradou stojí myšlienka, že príchod migrantov zvyšuje ponuku práce, na druhej strane súperí s domácimi pracovníkmi na trhu práce, kazí a znižuje ich mzdy. Čo sa týka poklesu miezd, empirické štúdie zatiaľ zjavný pokles nepotvrdili. K samotnému zníženiu miezd o obmedzenom rozsahu môže dochádzať len u niektorých nízkokvalifikovaných profesiách, pričom sa jedná o veľmi výnimočný stav a výsledný dopad na priemernú mzdu je zanedbateľný.

Druhá z námietok sa spája s ohrozením sociálneho štátu, ktoré snahou je ochrániť krajinu pred zneužívaním sociálneho systému. Hlavnou myšlienkou je, že niektorí migranti, obzvlášť tí, ktorí pochádzajú z chudobných krajín, by mohli žiť z podstatne vysokých sociálnych dávok, na rozdiel od domácej populácie obyvateľstva, pre ktorú by prostriedky získané zo sociálnych dávok boli nedostatočné. Kritici migrácie už nekonštatujú fakt, že aj pre časť domácej populácie by sa vysoké sociálne dávky mohli stať určitým lákadlom, a tým mohli viesť k morálnemu hazardu. Samozrejme hlavným motívom migrantov, ktorí prichádzajú do cieľových krajín je zlepšenie ekonomickej situácie, čo sa im môže podariť, len ak si nájdu prácu. Ďalším z faktorov je, že náklady na vzdelanie migranta neraz niesla krajina ich pôvodu, ale z výsledkov teraz bezplatne profituje cieľová krajina. Z čoho vyplýva, že spomínaný argument nemožno aplikovať len na migrantov, ale taktiež na miestnu populáciu obyvateľstva. Nemožno ho taktiež úplne vylúčiť, pretože vyspelé ekonomiky svojím štedrým sociálnym systémom lákajú veľa pracovných migrantov s nízkou kvalifikáciou. Tieto osoby majú vo všeobecnosti vyššie riziko stať sa nezamestnanými, viacej závislými na sociálnom systéme. Znova to platí pre miestnych nízkokvalifikovaných pracovníkov, avšak nárast počtu nízkokvalifikovaných migrantov je viditeľnejší.

Kultúrne príčiny patria medzi ďalšiu skupiny výhrad, ktoré zdôvodňujú nevhodnosť medzinárodnej migrácie. Radí sa sem jazyk, kultúrne prostredie, miestne zvyky, náboženstvo a podobne. Napriek tomu žiadny z uvedených dôvodov nepredstavuje neprekonateľnú prekážku pre migráciu, na druhej strane väčšie rozdiely kladú vyššie nároky na politiku integrácie. V skutočnosti je jednoduchšie integrovať migrantov hovoriacich jazykom blízkym ich jazykovej skupine, alebo pochádzajúcich z podobného kultúrneho prostredia. Migračné politiky, ktoré riešia spomínané námietky by teda mohli disponovať určitými preferenciami prijímania migrantov z vybraných kultúrne blízkych regiónov a krajín, u ktorých sa predpokladá rýchla adaptácia podmienkam nového prostredia. Bohužiaľ Európskej únií, ale i jednotlivým členským krajinám uvedená politika a ujasnenie si preferenčných zdrojových krajín migrantov celkom chýba. Európska únia pôsobí, akoby okolo seba na východe budovala nepriepustnú hranicu, avšak zároveň umožňuje migráciu z kultúrne veľmi vzdialených oblastí, miesto toho, aby podporila menej rizikové toky migrantov medzi susednými krajinami Európskej únie. Spomínaným sa dostávame už k politickým aspektom migrácie.

Poslednou štvrtou z obvykle rozšírených námietok proti migrácií sú vyššie uvedené najrôznejšie politické príčiny. V tejto časti sa upriamuje pozornosť skôr na obavy z importovania politickej kultúry z krajiny pôvodu do cieľovej krajiny vďaka migrácií. K priblíženiu problematiky nám poslúžia príklady z minulosti. Stoja za zmienku činnosti migrantov z komunistických krajín, ktorí sa snažili dostať do západnej Európy pred pádom „železnej opony“, či migrantov, ktorí smerovali z Kuby do Spojených štátov. Otázkou je, či spomínaní migranti v negatívnom zmysle slova ovplyvnili politiku v cieľovej krajine. V súčasnosti podobné otázky u niektorých vzbudzuje migráciu moslimov do Európy. Moslimská populácia rýchlo rastie, keďže v centrách niektorých miest západnej Európy je pravdepodobné, že moslimovia budú tvoriť väčšinu miestneho obyvateľstva. Ak sa politická kultúra a s ňou spojené politické požiadavky tejto významne zastúpenej časti obyvateľstva budú príliš odlišovať, môže to do budúcnosti vyvolávať rastúce napätie, ktoré bude viesť k zhoršovaniu chápania prisťahovalcov väčšinou populácie. Konzekventná aplikovaná integračná politika môže niektoré zo spomínaných potenciálnych zdrojov napätia a obáv odstrániť prípadne eliminovať. [4]

Tab. 4. Moslimovia v Európskej únii [8]

Krajiny	Počty moslimov (milióny)	% populácie
Francúzsko	7,5	10,7
Nemecko	4,5	5,6
Veľká Británia	2,5	3,9
Taliansko	1,0	1,7
Holandsko	1,0	6,2
Španielsko	1,0	2,1
EÚ celkom	17,5	3,4

Na predchádzajúcich riadkoch sú objasnené, alebo vyvrátené niektoré z častokrát používaných argumentov proti migračnej vlne, v konečnom dôsledku išlo o pokus uviesť ich na pravú mieru. Existuje veľa ďalších argumentov proti migrácií, ale je potrebné si uvedomiť, že migranti vo všeobecnosti prispievajú k ekonomickému rastu a Európska únia, vlastne celá Európa migrantov potrebuje. Či už sa jedná o opodstatnené, alebo menej opodstatnené obavy, ktoré migrácia ako taká v obyvateľoch cieľových krajín vzbudzuje, je nutnú urobiť všetko potrebné a nevyhnutné k tomu, aby sa životy utečencov, a tým aj naše výrazne zlepšili. [4]

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

7 BEZPEČNOSTNÉ HROZBY A KRIMINOLOGICKÉ FAKTORY

7.1 Bezpečnostné hrozby

Migrácia, ľudské práva a bezpečnosť sú pojmy, ktoré so sebou veľmi úzko súvisia. Za posledné roky sa Európska Únia (ďalej len EÚ) snaží globalizovať ľudské práva a rozvíjať koherentné politiky Únie. V rámci Únie bola poskytnutá sloboda pohybu všetkým občanom, a stala sa symbolom úspechu tejto iniciatívy. Súčasne nastal problém so zabezpečením vonkajších hraníc, a narástol tým počet azyllantov v členských štátoch EÚ. Problematika riadenia vonkajších hraníc EÚ sa dotýka potenciálneho porušovania praktík, ako je napríklad odpočúvanie na šírom mori a štátne dohody. Otázky, kto by mal byť zodpovedný za porušovanie ľudských práv a slobôd spravuje EÚ, ale je často vykonávaná štátnymi jednotlivcami, či štátmi v spolupráci s agentúrami EÚ.

V 21. storočí sa na území EÚ čoraz viac združujú nelegálni prisťahovalci, zločinci, alebo teroristi. Harmonizačné procesy azylu a migrácie pritom vraj zlepšujú systém ochrany základných práv a slobôd, v niektorých prípadoch môžu neraz viesť k záhube. Externalizácia politik EÚ, ktoré sa usilujú presadzovať hraničné kontrolné otázky mimo Únie, sú rovnako hlboko problematické. Agentúra Frontex, ktorá neskúmala individuálne azylové nároky o opätovný vstup dohody z „bezpečných tretích krajín“, ktoré majú poľutovaniahodné chudobné ľudské práva. Spomínané krajiny sú príkladom politik, ktoré ľudstvu spôsobujú obavy.

Externalizácia programu EÚ sa snaží riadiť migráciu aj mimo Únie prostredníctvom viacerých iniciatív, napríklad posilnenie kapacít, v rámci takzvanej nárazníkovej zóny. Na záťaž imigrantov z „bezpečných tretích krajín“ bude musieť nájsť Únia spôsoby, či pravidlá na zabránenie prístupu do jednotlivých členských štátov. Všetky tieto potenciálne opatrenia zo strany EÚ by mohli vyústiť do porušenia Charty, najmä čo sa týka azylovej politiky. Členské krajiny EÚ sú často označované ako krajiny, ktoré porušujú ľudské práva, v prípade, ak posielajú cudzincov späť do ich rodnej krajiny.

Napriek politickým tlakom na zníženie záťaže štátov, je migrácia v severnej Afrike stále veľmi vysoká. Európa sa však k spomínanej migračnej vlne postavila tak, že vybrané štáty ponúkajú ochranu hlavne ľuďom, ktorí utekajú pred násilím. Množstvo migrantov sa do Európy dostáva pomocou lodí cez more, najmä z severnej Afriky a iných arabských zemí, ako je napríklad Líbya. V rámci spomínanej situácie sa mnoho autorov, ktorí sa

zaoberajú problematikou migrácie zhoduje, že by sa mali prehodnotiť dohody v rámci Schengenského priestoru.

Každý jedinec, ktorý sa snaží preniknúť na územie niektorého z členských štátov EÚ musí byť podrobený vstupnej prehliadke. Mnoho cudzincov sa ohrádza na to, že pri vstupe na územie Európy sa nezaručuje ochrana ich práv, právo na dôstojné zaobchádzanie, právo na účinné obranné prostriedky, a v neposlednom rade právo na zdravotné služby po celom kontinente.

Hlavný problém, ktorý nastáva je zraniteľnosť spomínaných jedincov, ktorí sa neraz stávajú obeťami obchodovania s ľuďmi. Mal by byť kladený väčší dôraz na trestnú činnosť, a tu nastáva problém s jej zabezpečením. Zároveň by mal byť kladený menší dôraz vnímania migrantov, ako jedincov, ktorí sú aktérmi trestných činností, a samozrejme väčšia pozornosť by mala byť venovaná ochrane obetí, ktorá sa spája s obchodovaním s ľuďmi. Uvedená problematika veľmi úzko súvisí už so spomínanou externalizáciou, ktorá sa skladá z pohyblivých kontrol migrácie z EÚ do tretích štátov. Radia sa sem krajiny pôvodu a tranzitu migrácie, ktoré sa zaoberajú legálnym aj nelegálnym prúdom migrácie.

[8]

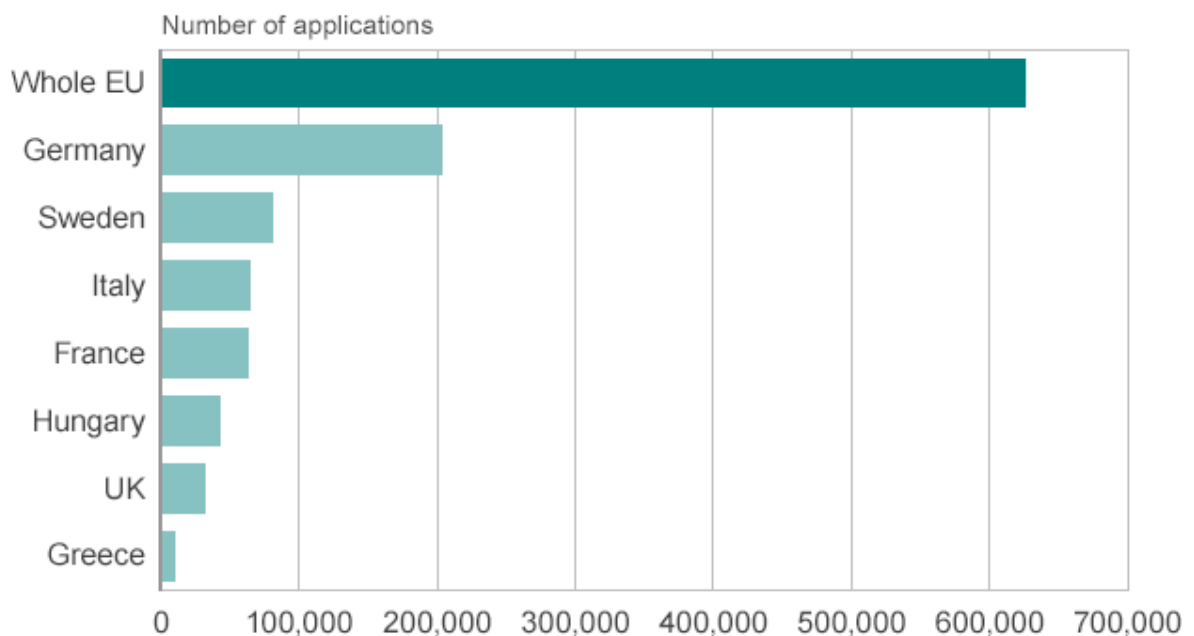
7.1.1 Záplava migrácie

V roku 2015 bolo celkom odhalených 1 822 337 nelegálnych prekročení vonkajších hraníc schengenského priestoru. Oproti roku 2014 sa tento počet zvýšil približne o jeden milión osôb. V skutočnosti mohlo prekročiť hranice väčšie množstvo ilegálnych migrantov, keďže je možné predpokladať, že vstúpili do Schengenského priestoru bez toho, aby boli identifikovaní. Je to podnecované okrem iného tým, že množstvo migrantov sa dostalo až na gréckych ostrovoch ku kontaktu s miestnymi orgánmi počas svojho pobytu na ostrovoch. Na základe spomínaných okolností podľa bezpečnostnej agentúry Frontex je pravdepodobné, že množstvo migrantov pokračovalo vo svojej ceste do cieľových krajín bez toho, aby boli odhalené poriadkovými silami.

Počet nelegálnych migrantov zapojených do odhalených ilegálnych prekročení vonkajších hraníc je len odhadom, a to z dôvodu, že neexistuje žiadny spoľahlivý systém EÚ, ktorý by bol schopný zaznamenávať pohyb nezákonného prekročenia hraníc. Z toho vyplýva, že nie je možné určiť presný počet osôb, ktoré nezákonne prekročili úseky vonkajších hraníc Európy.

Za bezpredmetné je možné rovnako považovať objem migračných tokov cez vnútorné hranice Európy. Väčšina z migrantov vstúpila do Schengenského priestoru cez Grécko, na druhej strane veľká časť tých, ktorí prešli cez Taliansko, pokračovali ďalej do iných členských štátov EÚ, hlavne do Nemecka. Podľa azylových pravidiel EÚ zodpovednosť za migrantov, ktorí ilegálne vstúpili do Európy nesú krajiny, cez ktoré sa nezákonne dostali do cieľových zemí.

Ďalej možno uviesť, že v roku 2015 bolo identifikovaných 701 625 osôb pobývajúcich ilegálne na území Európy. V porovnaní s rokom 2014 je to nárast o takmer 65 % osôb. Čo sa týka počtu žiadostí o azyl, úrady zaznamenali v roku 2015 okolo 1 350 000 žiadostí. [12]

Obr. 1. Žiadosti o azyl v krajinách Európe za rok 2014. [9]

7.1.2 Migrácia z arabských krajín

Od konca roka 2010 až do roka 2011 preplnené lode severoafrických prisťahovalcov vzdorovali Stredozemnému moru, v snahe dostať sa na Európsku pôdu. Napriek tomu, že migračné toky sú samozrejmosťou a počty migrantov neboli až také alarmujúce, vyvrcholilo to k panickým reakciám Európskej únie, keďže v tom čase došlo v celej severnej Afrike k revolúcií. Krajiny EÚ, ako napríklad Taliansko vyhlásilo stav núdze, a Francúzsko reagovalo na hrozbu nelegálnych migrantov uzavretím jeho hraníc s Talianskom. Tento úkon zlomil Schengenskú dohodu, ktorá odstraňuje vnútorné hranice v rámci Európskej únie. Hoci spomínaný stav netrval dlho, napriek tomu ovplyvnil vzťahy

EÚ s krajinami severnej Afriky, takzvanej „nárazníkovej zóny“, a v neposlednom rade aj spomínané problémy so Schengenským priestorom.

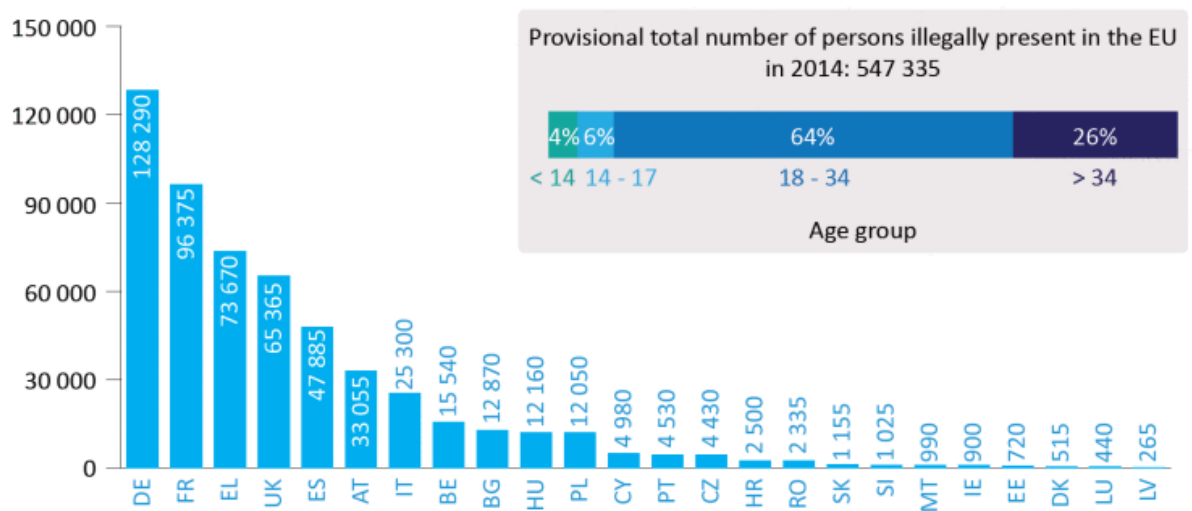
Podpora cez Schengen zostáva významná a symbolizuje väčšie problémy so Schengenskou dohodou a závislosť EÚ na severoafrickej krajine akou je Líbya, odkiaľ sa sústreďuje väčšina migrantov smerujúcich do Európy. V prípade „nárazníkovej zóny“ v Líbyi, porušujú práva o azyl utečenci, čo vedie k rozpadu režimu medzinárodnej migrácie. Podmienky azylu a migrácie patria medzi nevyhnutné hlavné piliere diskusií.

Spomínané obavy rieši vyššie uvedená agentúra Fentex, agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov. Bola založená v roku 2005 ako vonkajšia bezpečnostná agentúra, ktorá podporuje a koordinuje európske hranice členských štátov. [8]

7.1.3 Nedostatočné kontroly osôb

Je nutné poukázať na značné nedostatky v procese zisťovania totožnosti a štátnej príslušnosti migrantov. Určenie identity obrovského množstva migrantov s nedostatočnými dokladmi je jednou z hlavných požiadaviek, s ktorými sú pohraničné orgány konfrontované. V tejto súvislosti je veľmi komplikované rozlíšiť legitímnych žiadateľov o azyl bez dokladov, na rozdiel od jedincov predstavujúcich bezpečnostné riziko a ekonomických migrantov, ktorí sa snažia zneužiť sociálne systémy a deklarujú falošnú príslušnosť štátu.

Štátne orgány sa pri kontrole totožnosti osôb na vonkajšej hranici stretávali s veľkými ťažkosťami. Väčšina z migrantov sa dostala na územie Európy bez odpovedajúcich dokladov, či už priamo chýbajúcich, iných ako cestovných dokladov, prípadne kradnutých. Mnoho migrantov sa vydávalo za občanov Sýrie, či Afganistanu, aj v prípade, že sa jednalo o osoby z iných krajín, kvôli získaniu azylu v EÚ. Zo spomínaného dôvodu získalo množstvo migrantov pri registrácii túto klasifikáciu neprávom. Samozrejme aj v prípade, že mali určitý druh dokladu totožnosti, nenašiel sa vždy priestor a potrebné kapacity na podrobné skúmanie, či doklady nie sú falošné, alebo nepatria inej osobe. Preťažené pohraničné stráže, hlavne grécke v roku 2015, často nemohli dôkladne preskúmať totožnosť a príslušnosť migrantov, a tak ich posielali ďalej bez bližšieho určenia. Tento jav je zreteľne vidieť u štatistík nelegálneho prekročenia hraníc.

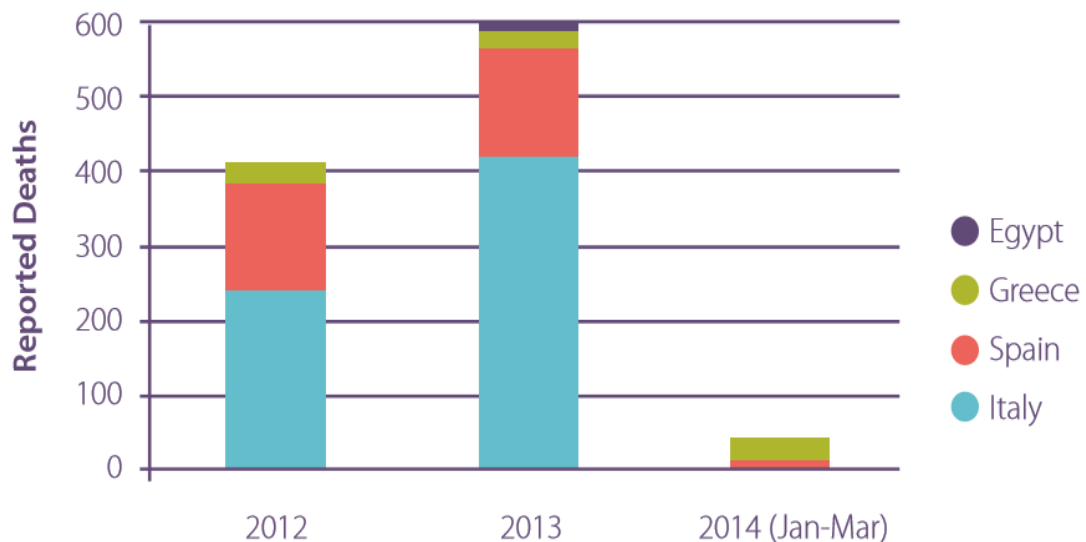
Obr. 2. Ilegálna migrácia v Európe za rok 2014. [9]

7.1.4 Bezpečnosť krajín a ľudí

V rámci tejto kapitoly je vhodné sa zamerať na rôzne aspekty týkajúce sa národnej bezpečnosti, ktorú je možné chápať ako ochranu a podporu blahobytu občanov, či právne vymedzenie štátu a jeho území. Vnímanie migrácie ako ohrozenie národnej bezpečnosti krajiny sa za posledné roky veľmi prehĺbilo, čo má za následok rýchly rast počtu medzinárodných migrantov. Jedná sa hlavne o ilegálnych migrantov a s nimi spojené ďalšie faktory, ktoré môžu posilniť túto hrozbu. Taktiež sú to aspekty, či už skutočného, alebo vymysleného prepojenia s terorizmom, organizovaným zločinom, ohrozením zdravia vnímané ako bezpečnostná hrozba. Isté obavy o bezpečnosť tohto druhu by sa nemali podceňovať, a riadenie migrácie by mala zabezpečovať politiky daných štátov. V tejto súvislosti je vhodné spomenúť aj sociálne a ekonomické faktory, pre ktoré cudzinci opúšťajú svoje rodné krajiny. Migranti prinášajú so sebou nový životný štýl, jazyky, tradície a hodnoty, ktoré spôsobujú u majoritného obyvateľstva určité podozrenia, a často aj nenávisť.

Rovnako sa v rámci migrácie nemožno zamerať len na národnú bezpečnosť, ale aj na bezpečnostné hľadisko, akým spôsobom a akých ľudí prijímať. Cudzinci by mohli ohroziť suverenitu štátu, bezpečnosť obyvateľstva krajiny určenia. Neochota jednotlivých krajín poskytnúť útočisko vyplýva z aspektov osobnej bezpečnosti štátov. Hlavnou myšlienkou európskych krajín je požiadavka, aby sa obmedzila migrácia za použitia všetkých možných prostriedkov, a zabránilo sa tak stratám na životoch, najmä v oblasti Stredozemného mora. Agentúra Frontex označila rok 2013 za katastrofálny rok nelegálnej

migrácie v pokuse o nebezpečnú plavbu zo severnej Afriky do Európy. Bolo to spôsobené hlavne vážnymi vojnovými konfliktami v Mali, či v západnej Afrike, ako sú štáty Gaze, Sýria, či Irak. [8]

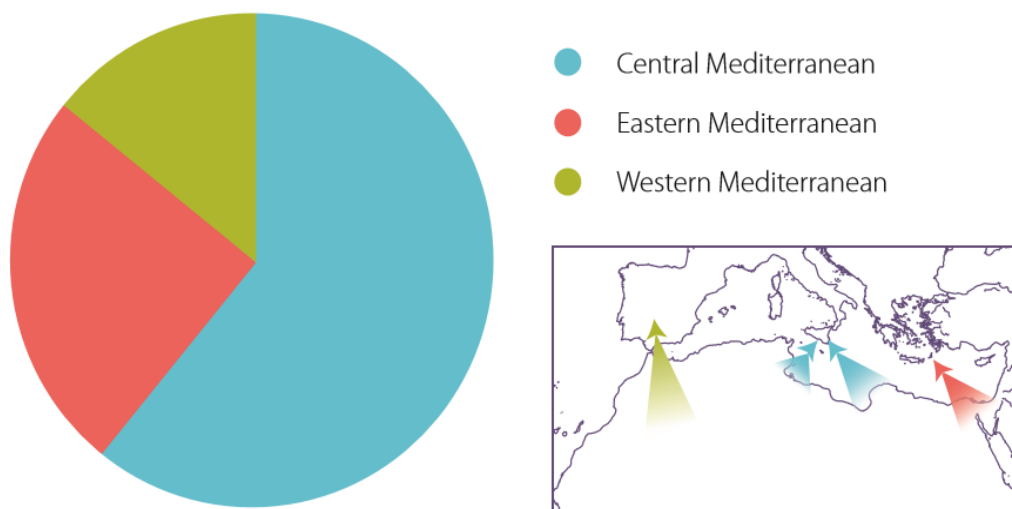

Obr. 3. Graf úmrtí migrantov v Stredozemnom mori. [11]

Ďalším dôležitým aspektom je ochrana migrantov proti pašerákovi ľuďi, čo vplyva na odvrátenie hroziaceho nebezpečenstva. Zo spomínaných dôvodov sa zväčša používa ospravedlnenie za zadržanie, či prípadnú deportáciu migrantov. V prípade nelegálnej migrácie je možné skonštatovať na základe názorov mnohých odborníkov, že ľudské bezpečnostné hrozby pri ilegálnych migrantoch prevážia národné bezpečnostné hrozby. Národné bezpečnostné problémy zároveň posilňujú ľudskú bezpečnosť migrantov.

Bezpečnosť krajiny sa vo veľkej miere zameriava na zabezpečenie výzvy pre vyspelé krajiny, ako krajiny určenia pre utečencov. Najviac migrantov prichádza hlavne z rozvojových krajín, preto ich náklady na migráciu sú neprimerané, napríklad stojí za zmienku kríza v Sýrii, alebo zlá sociálna situácia v Iraku. Výdavky štátov, ktoré boli spojené najmä s nelegálnou migráciou sa vyšplhali v roku 2013 na 404 miliárd dolárov.

Migration Routes (July - Aug 2013)

Obr. 4. Nelegálne hraničné prechody do Európy. [11]

V uvedenej kapitole je možné spomenúť pojem sekuritizácia, chápaná ako proces, v ktorom sa vnímané bezpečnostné problémy objavujú, a zároveň rozvíjajú reč skutkov. Vnímanie hrozby súvisiace s migráciou sa za posledné roky zvýšilo, aj v dôsledku toho, že sa bezpečnostné politiky spájajú v mnohých aspektoch, dochádza k nárastu počtu migrantov, ktorí prekračujú hranice štátov, najmä nelegálnych, tiež kvôli takzvanej vojne proti terorizmu. [8]

7.1.5 Teroristické skupiny

Pri posúdení bezpečnostného rizika je vhodné spomenúť nedostatočnú kontrolu, ktorá sa spája s potenciálne negatívnymi dopadmi na vnútornú bezpečnosť. Pri prijímaní obrovského množstva neidentifikovaných osôb, je zjavné nebezpečenstvo, že do Európy prichádzajú osoby, ktoré predstavujú bezpečnostnú hrozbu a môžu zneužívať spomínanú situáciu.

V tejto súvislosti si pripomeňme teroristické útoky v Paríži v januári 2015, ktoré jednoznačne poukázali na neregulárne migračné toky a môžu byť využité teroristami pre vstup do Európy. Dvaja z útočníkov spomínaného teroristického útoku najskôr nezákonne vstúpili cez grécky ostrov Leros a boli tak registrovaní gréckymi úradmi. Predložili ukradnuté sýrske doklady, keďže chceli urýchliť registračný proces.

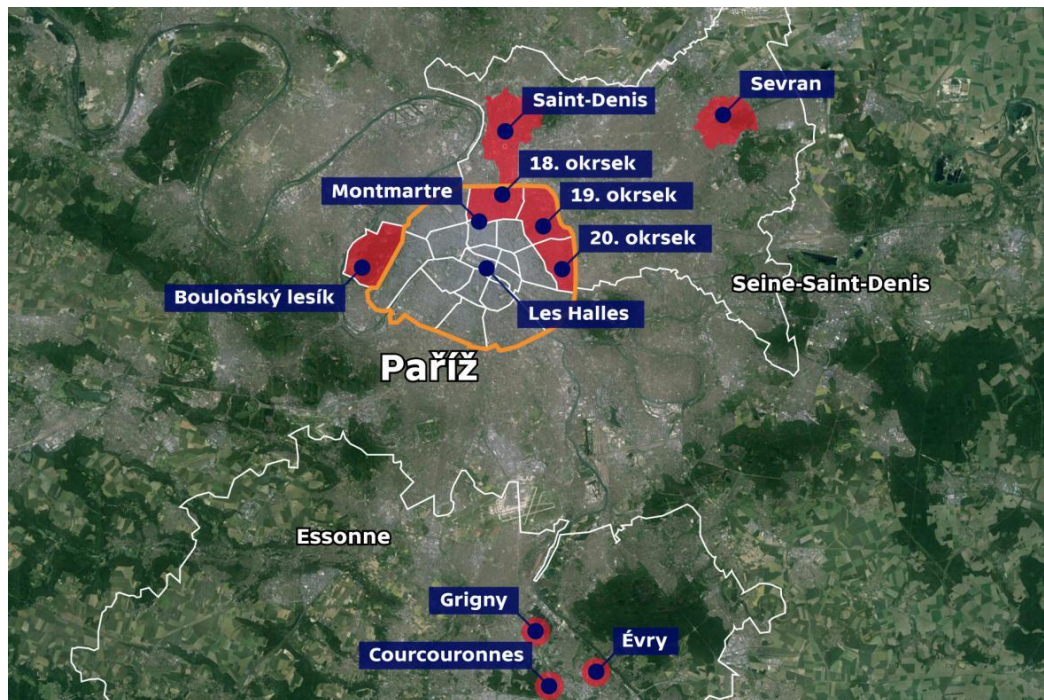
Spomínaná správa tiež informuje o množstve občanov EÚ, ktorí sa zapojili do konfliktu v Sýrii po boku džihádistov. Veľké množstvo z nich využilo neregulárnu cestu pre návrat.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že islamskí extrémisti využívajú nelegálne migračné toky, kedykoľvek vyhovujúce ich plánom. Rovnako je vhodné spomenúť teroristické útoky z marca 2016, kedy sa jeden z päťice hlavných aktérov vrátil späť do Európy ako utečenec cez grécky ostrov Leros. Podľa tvrdení riaditeľa Europolu Roba Wainwrighta, ktoré uviedol 19. februára tohto roku sa v Európe nachádza medzi 3 000 až 5 000 osôb z výcvikových táborov radikálnych islamistov. [12]

LA CARTE DES ZONES DE SÉCURITÉ PRIORITAIRES

Obr. 5. Islamské zóny vo Francúzsku. [5]

Obr. 6. NO-GO zóny, Francúzsko. [5]

V boji proti terorizmu je kľúčovou úlohou zabrániť dovozu zbraní, ako napríklad bývalé krajiny Juhoslávie, ktoré predstavujú veľkú zdrojovú oblasť. Správa o spomínanom útoku tiež uvádza, že niekoľko dní pred decembrovými útokmi v Paríži rutinná policajná kontrola odhalila v Nemecku pištole, ručné granáty, kalašnikovov, či rozbušky. Vyššie uvedené zbrane boli prevážané z Čiernej hory do Francúzska neznámym mužom, ktorý bol pravdepodobne spojencom podozrivých osôb zúčastnených na parížskych útokoch. [12]

7.2 Kriminologické faktory

Nejedná sa len o závažnú kriminalitu cudzincov. Je nutné spomenúť najmä početné násilné incidenty, pri ktorých sa davы migrantov snažili preraziť cestu vpred, ignorovali pokyny verejných činiteľov, správali sa veľmi agresívne, a taktiež sa uchýlili k fyzickým útokom. K spacificovaniu migrantov bol potrebný zásah poriadkových síl. Obdobné situácie vznikali aj pri samotnom prechodu vonkajšej hranice, ale taktiež vo vnútrozemí, pozdĺž ciest do cieľových krajín migrantov. Vo všeobecnosti k násiliu dochádzalo vtedy, keď migranti narazili na prekážku v ďalšom postupe ich cesty. V mnohých prípadoch to bolo zapríčinené frustráciou samotných migrantov. Väčšina z nich predpokladala, že budú v Európe vítaní, ako bolo často prezentované v médiách, ale namiesto toho prišlo rýchle vytriezvenie, keď sa museli podrobiť zdĺhavej registrácii a čakaniu v preľudnených táboroch, čo viedlo k ich zúrivosti a agresii.

Spomínaných stretov sa zúčastňovali obrovské, viac než tisícľavé zoskupenia cudzincov, ktoré zahŕňali jedincov s rôznym profilom osobnosti, štátnej národnosti, čo veľmi komplikovalo situáciu a snahu úradov poskytovať im pokyny a základné informácie. Spomínaní migranti boli zmiešaní, mladí muži a rodiny so ženami a deťmi, ktorí boli zámerne umiestnení do popredia skupín za účelom uľahčenia ich príchodu.

Odporcovia otvorených hraníc tvrdia, že režim takzvaných otvorených hraníc ohrozuje bezpečnosť občanov európskych krajín. Nielen prisťahovalci samotní, ale aj deti prisťahovalcov, prípadne ich vnúcatá, sú tiež iniciátormi páchania trestných činov a ohrozujú tým životy miestneho obyvateľstva. Miera kriminality sa líši v závislosti od povahy migrantov a cieľovej krajiny imigrácie. Zabránením spomínanej kriminality sa dá predísť aj formou deportácie ilegálnych migrantov naspäť do afrických krajín, a predísť tým hŕstke zločincov. [12]

Rozsiahla migrácia sa týka hlavne islamských krajín, ktorá sa za posledné roky veľmi rozrástla, v dôsledku toho narástlo vysoké zastúpenie ľudí zo spomínaných zemí. S tým súvisí aj vyšší počet násilných trestných činov v európskych krajinách proti Európanom. V tejto súvislosti je možné spomenúť nárast znásilnení prevádzaných moslimskými prisťahovalcami, či deťmi imigrantov.

Rovnako je vhodné zmieniť hromadné sexuálne útoky v Nemecku, ktoré sa odohrali na Silvestra, roku 2015. O podobných udalostiach sa diskutovalo aj v súvislosti s krajinami, ako sú Rakúsko, Švédsko, Fínsko a ďalšie. V prípade spomínaných individuálnych sexuálnych napadnutí, ktoré sa spájajú s utečencami sa ich obeť počítajú už v tisíckach. Rovnako nie sú jednoznačne analyzované dopady migračnej krízy na nárast bežnej kriminality, či záťaž, ktorú pre bezpečnostné zložky členských štátov EÚ predstavuje, a zároveň udržiavanie poriadku v azylových centrách a podobne. [7]

8 KOMPARÁCIA OPATRENÍ V RÁMCI EURÓPSKEJ ÚNIE

Rastúca nestabilita v južnej Európe zvýšila počet osôb, ktoré sa snažia dostať do EÚ. Členské štáty a EÚ chcú zintenzívniť úsilie o vytvorenie účinnej humanitárnej a bezpečnej migračnej politiky. Európska rada tu zohráva dôležitú úlohu, keďže predstavuje strategické priority. Na základe spomínaných priorít Rada EÚ určuje smerovanie činností, tiež stanovuje mandáty pre rokovanie s takzvanými tretími krajinami.

Riešenie problematiky základných príčin migračných tokov si vyžaduje intenzívnu spoluprácu s krajinami pôvodu a tranzitu. Opatrenia Rady sa v tejto súvislosti zameriavajú na riešenie dôvodov, pre ktoré osoby z postihnutých oblastí utekajú, vrátane konfliktov politickej a hospodárskej nestability, taktiež porušovaniu ľudských práv, či chudoby.

Európska únia podporuje riešenie dôležitých potrieb sýrskych utečencov prostredníctvom poskytovania pomoci OSN Libanonu, Turecku, či Jordánsku. Rovnako poskytuje humanitárnu pomoc imigrantom na západobalkánskej trase.

Na jeseň roku 2014 Rada spustila operáciu s názvom Triton, ktorá je financovaná z EÚ, podporuje pátracie a záchranné akcie v centrálnej oblasti Stredozemného mora, a tiež druhú operáciu s názvom Poseidon.

Európska únia sa rovnako snaží zameriavať na boj proti zločineckým sieťam, ktoré zneužívajú často zraniteľných migrantov. V tejto súvislosti bola v máji 2015 zriadená vojenská operácia s názvom EUNAVFOR MED Sophia. V ten istý rok schválila posilnenie EuCAP Sahel Niger, civilnej misie, ktorá poskytuje podporu pri predchádzaní nelegálnej migrácie, a boj proti trestným činom.

Kontrola vonkajších hraníc EÚ je nevyhnutná a potrebná kvôli riadeniu migračných tokov v rámci Európy. V záujme dosiahnutia riadenia vonkajších hraníc EÚ prebiehajú návrhy európskej pohraničnej stráže, a s tým súvisiace využívanie nových technológií na kontrolu spomínaných hraníc.

Neustály nárast migrácie cez územia Stredozemného mora si vyžaduje poskytnúť pomoc členským krajinám, ktoré momentálne čelia obrovským migračným tokom. Rada rovnako schválila premiestnenie 160 000 ľudí, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, najmä čo sa týka štátov ako je Taliansko a Grécko, s cieľom premiestnenia do iných členských štátov.

Rovnako Európska únia prijala opatrenia pomoci členským krajinám pri plnení ich povinnosti registrácie migrantov. V dôsledku opatrení Rada schválila v júni 2015 vytvorenie takzvaných hotspotov (zariadení) v dotknutých členských krajinách, aby zabezpečila registrovanie migrantov.

Cieľom Únie je tiež zlepšiť riadenie legálnej migrácie, a v neposlednom rade riadenie azylových tokov. Zahŕňa dohodu o presídľovaní ľudí, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu a návrh dobrovoľného systému prijímania osôb.

Migračná politika musí zahŕňať návrat osôb, ktoré nemajú, alebo nezískali právo na pobyt v Európe, do krajín ich pôvodu. Na základe spomenutého uzatvára Európska únia readmisné dohody s tretími krajinami, vypracováva prehľady o návrate, a taktiež pracuje na vyčlenení krajín pôvodu imigrantov, ktoré môžu evokovať potenciálne nebezpečenstvo.

[6]

9 VLASTNÉ NÁVRHY

Uvedená práca pokladá otázku, či môže byť migrácia chápaná ako bezpečnostný problém. V mnohých prípadoch je migrácia chápaná ako bezpečnostný problém, ktorý je dôležitý pre národnú bezpečnosť krajiny a bezpečnosť obyvateľov daných území. Prvým aspektom je ilegálna migrácia, ktorá predstavuje bezpečnostné hrozby pre spomínanú národnú bezpečnosť krajiny a bezpečnosť ľudí žijúcich v nej. Pohľadov na migráciu z hľadiska bezpečnosti existuje niekoľko a vo veľa prípadoch sú názory rozporuplné. [10]

V súčasnosti postupy jednotlivých politík majú tendenciu sa zamerať na vyspelé ekonomiky v rámci Európskej Únie, čo má vplyv na politiky daných krajín. Označovanie problému bezpečnostná hrozba má význam z hľadiska zákonov, noriem, zásad a postupov jednotlivých zemí. V rámci migrácie sa štáty uchylujú k používaniu obmedzujúcich podmienok pre cudzincov, čo vedie k neschopnosti prístupu žiadateľov o azyl do mnohých členských krajín EÚ. V dôsledku toho vznikajú rozdiely záujmov medzi prisťahovalcami a krajinami, ktoré sa snažia kontrolovať ich pohyby a vstup na územie Európy.

Migrácia je jednou z hlavných politických priorít Európskej migračnej agendy, ktorej hlavným cieľom je riešiť migráciu komplexným spôsobom. Je nutné otázku migrácie zvládať pomocou vnútorných aj vonkajších politík jednotlivých krajín. V prvom rade je nutné predchádzať a zabrániť ľudským tragédiám, a posilniť tak riešenia mimoriadnych situácií. Opatrenia by mali byť uskutočnené prostredníctvom posilnenia prítomnosti záchranných zložiek na mori. Rovnako sa treba zamerať na zločinecké prevádzачské siete, aby nedochádzalo k obchodovaniu a zneužívaniu migrantov.

V prípade vytvorenia vlastnej migračnej politiky EÚ je možná lepšia reakcia krajín na veľké počty príchodu žiadateľov o azyl, bezpečné a legálne prijatie rastúceho množstva utečencov z tretích zemí. Spomínané nástroje je možné zlepšiť len za pomoci využitia operačných a finančných nástrojov EÚ, ktoré pomôžu členským krajinám pri zvládaní migrácie.

Je vhodné stanoviť nový strategický prístup na lepšie riadenie migrácie, najmä z dlhodobého hľadiska, aby dochádzalo k zabezpečeniu vonkajších hraníc EÚ, vytvorila sa silná azylová politika krajín, a v neposlednom rade sa odstránili podnety na nelegálnu migráciu.

ZÁVER

Bakalárska práca bola zameraná kriminologické aspekty súvisiace s migračnou krízou v Európe. Hlavným cieľom bolo vyhodnotenie príčin a dopadov kriminality na cudzincov z hľadiska sociálnych a ekonomických faktorov. Práca rozoberá a analyzuje kriminologické faktory a bezpečnostné hrozby v rámci Európskej Únie.

Praktická časť práce je vymedzená bezpečnostnými hrozbami a ľudskými právami, ktoré sú s migráciou úzko späté. Za posledné roky sa snaží Únia globalizovať ľudské práva a rozvíjať bezpečnostnú politiku členských krajín, ktoré sú často označované ako krajiny porušujúce ľudské práva. Spomínané tvrdenie je zapríčinené preťažením silných ekonomík krajín Európy. Skúmanie teoretických súvislostí migrácie, príčin a dôsledkov migračnej krízy môže uľahčiť pochopenie riešených problémov a rozhodovanie v rámci daných politík. Bezpečnostné hrozby úzko súvisia predovšetkým s nelegálnou migráciou, ktorá je zapríčinená nedostatočnými kontrolami cudzincov prichádzajúcich na územie Európy. Práve cudzinci, ktorí sa dostanú do krajín nelegálnym spôsobom sú vo významnej miere aktérmi trestných činov, prípadne sa jedná o extrémistické skupiny spôsobujúce teroristické útoky. Európa sa hlavne zameriava na rôzne aspekty týkajúce sa národnej bezpečnosti členských krajín a ochranu blahobytu občanov.

S bezpečnostnými hrozbami úzko súvisia kriminologické faktory rozobraté v podkapitole praktickej časti práce. Miera kriminality sa líši v závislosti od povahových črt migrantov a cieľovej krajiny migrácie. Rozsiahla migrácia sa týka zväčša islamských krajín, ktorá sa za posledné roky rozrástla. Zabránením spomínanej kriminality sa dá predísť hlavne spätnou deportáciou nelegálnych migrantov.

Postupne práca nadväzuje na opatrenia v rámci Európskej Únie, ktoré súvisia s vymedzením bezpečnostných hrozieb a kriminality. V tejto časti sú zosumarizované opatrenia z hľadiska Únie, ktorá sa snaží vytvárať účinnú humanitárnu a bezpečnostnú migračnú politiku. Rovnako poskytuje v rámci potreby humanitárnu pomoc migrantom na trase smerujúcej do krajín Európy. Jedným z opatrení Únie je kontrola vonkajších hraníc Európy v dôsledku korigovania migračných tokov a zabráneniu vstupov nelegálnym migrantom.

Uvedená bakalárska práca naplnila stanovené ciele, a zároveň bola prevedená komparácia zameraná na kriminogénne aspekty týkajúce sa migračnej krízy v Európe.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

- [1] JANÁČKOVÁ, Stanislava. *Masová imigrace: Záchrana, nebo zkáza Evropy?*. Praha: CEP, 2016. ISBN 9788087806968.
- [2] KUČHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Brno: C. H. Beck, 2005. ISBN 8071798134.
- [3] PALÁT, Milan. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN 9788074182280.
- [4] PALÁT, Milan. *Mezinárodní migrace a ekonomika v Evropské unii*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2015. ISBN 9788074182303.
- [5] *Evropa a islám: Islám v Evropě už dnes vládne na některých místech především ve Francii, ale i v Německu. Jde o tzv. NO-GO zóny, kde vládne zákon Šarija* [online]. 2016 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://www.ragauian.cz>
- [6] Hľadanie riešení problému migračných tlakov. *Európska rada Rada Európskej únie* [online]. 2016 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/sk/>
- [7] Islamic immigration and crime in Europe. *Open Borders* [online]. 2012 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://openborders.info/islamic-immigration-and-crime-in-europe/>
- [8] *Migration, Human Rights and Security in Europe* [online]. 2012, , 71 str. [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://www.geog.ucl.ac.uk>
- [9] Number Of Persons Found To Be Illegally Present In EU Member States (2014). *European Parliamentary Research Service Blog* [online]. 2014 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <https://epthinktank.eu>
- [10] *Otázky a odpovede o Európskej migračnej agende: Európska komisia - Informačný prehľad* [online]. Brusel, 2015, , 6 str. [cit. 2016-05-29].
- [11] *Smuggled Futures: The dangerous path of the migrant from Africa to Europe* [online]. 2014, , 35 str. [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://globalinitiative.net>
- [12] *Tristní obraz bezpečnostní situace v „Evropě bez hranic“* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-05-29]. Dostupné z: <http://brichacek.blog.idnes.cz>

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

ČR	Česká republika
EÚ	Európska Únia
EuCAP	Európska konferencia o antény a rozmnožovanie
EUNAVFOR MED	Európske námorné sily Stredomoria
HPD	Hrubý domáci produkt
OSN	Organizácia spojených národov
t. j.	to jest
USA	Spojené štáty americké

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1. Žiadosti o azyl v krajinách Európe za rok 2014. [9]</i>	46
<i>Obr. 2. Ilegálna migrácia v Európe za rok 2014. [9]</i>	48
<i>Obr. 3. Graf úmrtí migrantov v Stredozemnom mori. [11]</i>	49
<i>Obr. 4. Nelegálne hraničné prechody do Európy. [11]</i>	50
<i>Obr. 5. Islamské zóny vo Francúzsku. [5]</i>	51
<i>Obr. 6. NO-GO zóny, Francúzsko. [5]</i>	52

ZOZNAM TABULIEK

<i>Tab. 1. Riziko chudoby a sociálneho vylúčenia podľa zeme pôvodu (rok 2014) [1]</i>	16
<i>Tab. 2. Riziko chudoby detí podľa krajiny pôvodu ich rodičov (rok 2014) [2]</i>	17
<i>Tab. 3. Celkový počet žiadateľov o azyl a jej podiel k populácií (2014 – 2015) [5]</i>	34
<i>Tab. 4. Moslimovia v Európskej únii [8]</i>	42